

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní
Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Rizika sociálně bezpečnostních vztahů na Jilemnicku

Jana Bambulová

Bakalářská práce
2013

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana Bambulová**
Osobní číslo: **E09547**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management ochrany podniku a společnosti**
Název tématu: **Rizika sociálně bezpečnostních vztahů na Jilemnicku**
Zadávající katedra: **Ústav regionálních a bezpečnostních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

V každém regionu je důležité sledovat vztahy, které mohou být příčinou vzniku mimořádných událostí nebo krizových situací. Na jejich charakteristice potom závisí způsoby řešení. Analýza rizik je jednou z metod, které pomáhají systematicky zpracovat takovou tematiku. Cílem bakalářské práce je charakterizovat sociálně bezpečnostní vztahy na Jilemnicku. Praktická část bude analyzovat vztahy mezi skupinami obyvatel a vyhodnocovat jejich rizikové stránky.

Řešerše literárních podkladů.
Stanovení cílů práce.
Analýza vybraného regionu.
Dotazníkové šetření pro ověření analýzy.
Formulace závěru a doporučení.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BERNATÍK, Aleš, MALÉŘOVÁ, Lenka. Analýza rizik území. 1. vydání. Ostrava: Sdružení bezpečnostního a požárního inženýrství, 2010. 79 s. ISBN 978-80-7385-082-1.

MOZGA, Jaroslav, VÍTEK, Miloš. Společenské aspekty rizika. 1. vydání. Hradec Králové: Gaudeamus, 2005. 158 s. ISBN 80-7041-750-1.

LINHART, Petr. Některé otázky ochrany společnosti. 1. vydání. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2005. 95 s. ISBN 80-86640-43-4.

PROCHÁZKOVÁ, Dana. Krizové řízení v pojmech. In 112. Praha: 2002, roč. 1, č. 3. ISSN 1213-7057.

ROUDNÝ, Radim, LINHART, Petr. Krizový management III: teorie a praxe rizika: pro kombinovanou formu studia. 1. vydání. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006. 174 s. ISBN 80-7194-924-8.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Martin Maštálka, Ph.D.

Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Datum zadání bakalářské práce: 30. září 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2013

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 3. října 2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2013

Jana Bambulová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Martinu Maštálkovi, PhD. za jeho odbornou pomoc a cenné rady, které mi pomohly při zpracování této práce. Dále bych také chtěla poděkovat por. Ing. Miroslavu Šafrovi od Policie ČR Semily za poskytnuté materiály. A nakonec i npor. Mgr. Miroslavě Brožové od Policie ČR Jilemnice, strážníkovi Zelinkovi od Městské policie Jilemnice a Bc. Jaroslavu Kandlovi z Odboru sociálních věcí v Jilemnici za poskytnuté rozhovory k mé bakalářské práci.

ANOTACE

Bakalářská práce charakterizuje sociálně patologické jevy a bezpečnost obecně. Dále se zabývá podrobněji sociálními problémy společnosti. Praktická část práce popisuje sociálně bezpečnostní vztahy na Jilemnicku a analyzuje vztahy mezi skupinami obyvatel a vyhodnocuje jejich rizikové stránky.

KLÍČOVÁ SLOVA

Sociálně patologické jevy, bezdomovectví, kriminalita, drogy, alkohol, bezpečnost, nezaměstnanost.

TITLE

Risk of social security relations in the region Jilemnice

ANNOTATION

This bachelor thesis aims to characterize the socio-pathological phenomena and security in general. Furthermore, it aims to evaluate societal problems in greater depth. The practical part of the work depicts social security relationships in the region Jilemnice and analyses the relationships between various social groups of people and evaluates their weak points.

KEYWORDS

Socio-pathological phenomena, homelessness, crime, drugs, alcohol, safety, unemployment.

OBSAH

ÚVOD.....	10
1 SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY.....	12
1.1 BEZDOMOVECTVÍ.....	12
1.1.1 Příčiny bezdomovectví.....	13
1.1.2 Typy bezdomovectví.....	13
1.2 DROGY.....	14
1.2.1 Marihuana.....	15
1.2.2 Extáze.....	15
1.2.3 Kokain.....	15
1.2.4 Pervitin.....	16
1.2.5 Heroin.....	16
1.2.6 LSD.....	16
1.3 ALKOHOL.....	17
1.4 KRIMINALITA.....	17
1.5 RASISMUS.....	17
1.5.1 Formy rasismu.....	18
1.6 MIGRACE A JAZYKOVÁ BARIÉRA.....	18
1.7 NEZAMĚSTNANOST.....	19
1.7.1 Typy nezaměstnanosti.....	20
2 BEZPEČNOST.....	21
3 REAKCE NA TRAUMA.....	22
3.1 DĚTI VE VĚKU OD 1 ROKU DO 5 LET.....	22
3.2 DĚTI VE VĚKU 6-11 LET.....	22
3.3 DOSPÍVAJÍCÍ DĚTI VE VĚKU 12-18 LET.....	23
3.4 DOSPĚLÍ.....	23
3.5 SENIOŘI.....	23
4 ORGÁNY ZABÝVAJÍCÍ SE PROBLEMATIKOU SOCIÁLNĚ BEZPEČNOSTNÍCH VĚCÍ.....	25
4.1 ODBOR SOCIÁLNÍCH VĚCÍ.....	25
4.2 POLICIE ČR.....	26
5 JILEMNICKO – SVAZEK OBCÍ.....	28
5.1 HISTORIE MIKROREGIONU JILEMNICKO.....	28
5.2 CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU JILEMNICKO.....	28
6 ANALÝZA SOCIÁLNĚ BEZPEČNOSTNÍCH VZTAHŮ NA JILEMNICKU.....	32
6.1 KRIMINALITA NA JILEMNICKU.....	32
6.1.1 Násilné činy.....	33
6.1.2 Mravnostní činy.....	34
6.1.3 Majetkové činy.....	34
6.1.4 Ostatní kriminální činy.....	35
6.1.5 Zbývající kriminalita.....	36
6.1.6 Hospodářské činy.....	36
6.1.7 Kriminalita spojená s návykovými látkami a recidivisty.....	37
6.2 NEZAMĚSTNANOST NA JILEMNICKU.....	39
6.3 NÁRODNOSTNÍ MENŠINY NA JILEMNICKU.....	42

7	ŘÍZENÉ ROZHOVORY S VEDOUCÍMI ORGANIZACÍ.....	44
7.1	ROZHOVOR SE ZÁSTUPKYNÍ VEDOUCÍHO ODDĚLENÍ PČR V JILEMNICI.....	44
7.2	ROZHOVOR S VELITELEM STRÁŽNÍKŮ MĚSTSKÉ POLICIE JILEMNICE.....	45
7.3	ROZHOVOR S VEDOUCÍM ODBORU SOCIÁLNÍCH VĚCÍ V JILEMNICI.....	47
7.4	SHRNUTÍ ŘÍZENÝCH ROZHOVORŮ	50
	ZÁVĚR.....	52
	POUŽITÁ LITERATURA.....	54

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Počet obyvatel v jednotlivých obcích k 1. 1. 2011	31
Tabulka 2: Počet trestných činů	33
Tabulka 3: Počet trestných činů pod vlivem návykových látek	39
Tabulka 4: Počet trestných činů způsobených recidivisty	40
Tabulka 5: Nezaměstnanost na Jilemnicku	41
Tabulka 6: Počet obyvatel podle národnosti v roce 2011	44
Tabulka 7: Souhrn odpovědí z řízených rozhovorů	51
Tabulka 8: Matice spolupráce složek	52

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Poloha Jilemnicka v rámci celé ČR	30
Obrázek 2: Mapa mikroregionu Jilemnicko	30

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Celková kriminalita na Jilemnicku	34
Graf 2: Násilné činy na Jilemnicku	34
Graf 3: Mravnostní činy na Jilemnicku	35
Graf 4: Majetkové činy na Jilemnicku	36
Graf 5: Ostatní kriminální činy na Jilemnicku	36
Graf 6: Zbývající kriminalita na Jilemnicku	37
Graf 7: Hospodářské činy na Jilemnicku	38
Graf 8: Počet trestných činů pod vlivem návykových látek a alkoholu	39
Graf 9: Počet trestných činů spáchaných recidivisty na Jilemnicku	40
Graf 10: Míra nezaměstnanosti na Jilemnicku	41
Graf 11: Nezaměstnanost na Jilemnicku	42
Graf 12: Počet obyvatel na Jilemnicku podle národnosti v roce 2011	44

SEZNAM ZKRATEK

Bc.	Bakalář
č.	Číslo
ČR	Česká republika
HN	Hmotná nouze
CHKO	Chráněná krajinná oblast
ICT	Informační a komunikační technologie
IZS	Integrovaný záchranný systém
MU	Mimořádná událost
npor.	Nadporučík
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PČR	Policie České republiky
Sb.	Sbírka zákonů
SV	Světová válka
ÚP	Úřad práce
ZŠ	Základní škola

ÚVOD

Téma bakalářské práce „Rizika sociálně bezpečnostních vztahů na Jilemnicku“ si autorka zvolila, protože žije v jedné obci na Jilemnicku a absolvovala praxi na Odboru sociálních věcí v Jilemnici, se kterým toto téma trochu souvisí. Díky praxi měla možnost se setkat s různými typy lidí, ať už to byli bezdomovci, kteří si na odbor chodili každý měsíc pro dávky hmotné nouze, nebo lidé patřící do různých národnostních menšin, kteří byli nezaměstnaní a chodili si tam taktéž pro různé příspěvky, či zdravotně postižené nebo problémové děti, které chodily řešit problémy se svou kurátorkou.

V dnešní době se do obtížné sociální situace může dostat každý. Lidé mohou žít spořádaný život, ale najednou se ocitnou v situaci, kdy nemají nic. Pro příklad lze vyjmenovat pár sociálních problémů. Začíná to u banálních problémů, do kterých se lidé mohou dostat, ať už vlivem pomluv, nebo ztrátou zaměstnání. Pokračuje to k drogám a alkoholu, protože lidé v nich hledají útěchu a díky nim zapomínají na stres. Když začnou pít nebo brát drogy, je zde riziko, že přijdou brzo o práci, kde se dělají kontroly na alkohol a drogy. Ztratí práci, to znamená, že jeden z jejich trvalých příjmů je ten tam, a oni nebudou mít na nájem. Tím se mohou velmi brzy dostat na ulici a mohou se z nich stát bezdomovci, kteří se potřebují venku zahřívát, aby jim nebyla zima, a opět sahají po alkoholu, na který ovšem nemají peníze. Když nějaké nevyžebrají, tak je zde riziko drobných krádeží a větší kriminality. A zde se prolíná stránka sociální a bezpečnostní.

Práce je rozčleněna do osmi kapitol. Úkolem první části je teoreticky seznámit čtenáře se sociálně patologickými jevy. Blíže jsou popsány pojmy, jako jsou drogy, bezdomovectví, alkohol, kriminalita, rasismus, migrace a nezaměstnanost. Dále se práce věnuje bezpečnostní stránce a také tomu, jak se chovají lidé v různých věkových kategoriích, když si projdou některou z nepříjemných situací. Následně jsou zmíněny i orgány zabývající se sociální a bezpečnostní situací obyvatelstva.

Druhá část představuje praktickou část práce, ta je věnována analýze sociálně bezpečnostních vztahů na Jilemnicku. Zde je možné se dozvědět více o kriminalitě, nezaměstnanosti a národnostních menšinách na Jilemnicku. V samotném závěru jsou zaznamenány řízené rozhovory.

Informace pro bakalářskou práci byly získány z odborné literatury a webových stránek. Velmi významným zdrojem informací byly statistiky a rady získané od Policie ČR v Semilech, údaje od Úřadu práce v Jilemnici a rozhovory poskytnuté vedoucími Policie ČR

v Jilemnici, Městské policie Jilemnice a Odboru sociálních věcí v Jilemnici. Statistiky a rozhovory se promítly do praktické části práce.

Cílem práce je charakterizovat sociálně bezpečnostní vztahy na Jilemnicku. Praktická část bude analyzovat vztahy mezi skupinami obyvatel a vyhodnocovat jejich rizikové stránky.

1 SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY

Sociálně patologickým jevem se obecně rozumí takové chování jedince, které je charakteristické především nezdravým životním stylem, nedodržováním nebo porušováním sociálních norem, zákonů, předpisů a etických hodnot, chování a jednání, které vede k poškození zdraví jedince, prostředí, ve kterém žije a pracuje, a ve svém důsledku pak k individuálním, skupinovým či celospolečenským poruchám a deformacím. [21]

Sociálně patologické jevy se detailněji člení na [15]:

- negativní společenské jevy – jedná se o jevy charakteristické pro moderní konzumní společnost, míra nebezpečnosti nebo závažnosti je nízká, stejně jako jejich konečný dopad na společnost. Společností jsou víceméně tolerovány. Mezi tyto jevy řadíme např. nezaměstnanost, fluktuaci, bídu, nemocnost, úrazovost, populační nerovnováhu, rozvodovost aj.;
- asociální společenské jevy – sem lze zařadit problémy, jako je výtržnictví, vandalismus, šikana, aktivity sprejerů, sekty, extremistická hnutí a skupiny s projevy xenofobie a rasismu apod.;
- sociálně patologické jevy (v užším slova smyslu) – spadá sem čtveřice oblastí s nejvyšší mírou společenské nebezpečnosti a závažnosti: kriminalita, závislosti, prostituce a sebevraždy.

A nyní bude řečeno něco více o některých negativech, která patří do sociálně patologických jevů.

1.1 Bezdomovectví

Problematika bezdomovectví se dotýká každé země na světě. V globálním měřítku jde o velký problém ohrožující stabilitu jednotlivých zemí, případně je důsledkem válečného konfliktu či přírodní katastrofy. V rozvojových zemích se týká dokonce většiny obyvatel. V legislativě vyspělých zemí se rozlišuje bezdomovectví rodin a jednotlivců. Rodiny, které se ocitly na ulici, mívají většinou lepší postavení a dosáhnou lépe na sociální pomoc státu než jednotlivci bez domova. V legislativě České republiky (dále jen „ČR“) prakticky neexistuje bezdomovectví rodin. Existují sice azyly pro matky s dětmi, ale už ne pro otce. Pokud se rodina dostane do existenčních problémů, dochází většinou k jejímu rozdělení. [13]

Slovo bezdomovec je v našem právním řádu označeno jako osoba bez státní příslušnosti. Některé odborné literatury se o bezdomovcích vyjadřují jako o osobách bez přístřeší, sociálně

slabých či o nepřizpůsobivých občanech. U bezdomovce dochází ale k vyloučení jak ze sociální, tak z právní i fyzické domény. Ztráta přístřeší je ztrátou fyzického zázemí, tzn. že osoba spí na ulici. Chudoba bezdomovce zároveň vylučuje úplnou právní ochranu, tedy osoba ztrácí svá práva. Jejich sociální nepřizpůsobivost je vylučuje z domény sociální, tzn. že osoba je izolována. [13]

Bezdomovectví lze nejvíce nalézt v chudších a odlehlejších čtvrtích měst.

1.1.1 Příčiny bezdomovectví

Bezdomovectví je tedy otázkou především větších měst. Mezi hlavní příčiny můžeme zařadit nezaměstnanost nebo nezaměstnatelnost. Nezaměstnanost znamená, že sám bezdomovec buď nemůže najít práci, nebo práci nechce, i když ve městě není tak velká míra nezaměstnanosti. Na rozdíl od nezaměstnatelnosti, kdy míra nezaměstnanosti je tak velká, že lidé, i kdyby chtěli, tak práci nenaleznou, protože ve městě žádné pracovní místo není. Další příčinou může být nedostatek finančně dostupného bydlení. Dále pak na lidi působí i vnitřní pohnutky, ke kterým patří např. domácí násilí, psychiatrická diagnóza nebo porucha chování. Mezi psychiatrické diagnózy můžeme řadit alkoholismus, toxikomanií, schizofrenii. [1]

1.1.2 Typy bezdomovectví

Typologie bezdomovectví je rozmanitá. Nejčastěji je rozlišováno zjevné, skryté a potencionální bezdomovectví, které si dále vysvětlíme. Bezdomovce ale můžeme rozlišovat podle časového hlediska, hlediska geografického a hlediska příčin. Další známá typologie rozděluje klienty podle délky pobytu na ulici a adaptační fáze na danou situaci nebo podle způsobu obživy.

Zjevné bezdomovectví

Mezi zjevné bezdomovce se zařazují lidé, kteří žijí mimo běžné společenské zvyklosti. Jsou to lidé, kteří se nalézají na nádražích, v parcích nebo na ulicích. Tito bezdomovci nejčastěji navštěvují ubytování v zimních noclehárnách, azylových domech nebo navštěvují noclehárny, které pro ně zřídily charitativní organizace. [13]

Skryté bezdomovectví

Jak již je patrné z názvu, tak skryté bezdomovce si lze na první pohled splést s normálními lidmi s domovem. Bezdomovci nevyhledávají veřejné či charitativní organizace, ale přebývají ve squatech, přespávají ve sklepích, v domech určených k demolici, ve stanech pod mosty, ve starých kontejnerech, v kanálech nebo v lesích. [13]

Potencionální bezdomovectví

Z nadpisu je možné odvodit, že potencionální bezdomovectví znamená, že pro tyto lidi je bezdomovectví hrozbou. Jsou to lidé, kteří jsou v nouzi a potřebovali by od úřadů pomoci, jenomže si o pomoc z nějakých neznámých důvodů nechtějí zažádat. Do této skupiny lze zařadit lidi žijící ve špatných podmínkách nájemních bytů, v bytech provizorních, zchátralých, v holobytech nebo sem můžeme zařadit i vězně, kteří čekají na propuštění z věznic; děti, které budou propuštěny z dětského domova po dovršení osmnácti let, a jiné lidi, kteří čekají na propuštění z různých ústavů. Poslední dobou se sem hojně zařazují i přistěhovalci. [13]

1.2 Drogy

Drogy jsou v dnešní době velmi rozšířeným problémem, týkají se všech věkových kategorií již od patnácti let a poslední dobou se hranice prvního užití drog posouvá i o nějaké roky dříve. Někteří lidé drogy jen vyzkouší a už se k nim nikdy nevrátí, ale jelikož jsou drogy návykové látky, tak je dotyční obvykle nepřestanou vyhledávat a stanou se na nich závislí.

Slova droga vznikla z holandského slova drog, což v překladu znamená žízeň. Drogou můžeme nazvat látku, která nějakým vlivem působí na naše vědomí. [24]

Drogy užívají lidé, kteří by chtěli v životě něco změnit, ať je to nějaká špatná zkušenost, kdy si lidé myslí, že je droga vysvobodí a oni přijdou na jiné myšlenky, nebudou tolik ve stresu a oni se uvolní. Nebo drogy užívají i lidé, kteří věří, že jim drogy přinesou nějakou inspiraci, což je jedna z nejrozšířenějších lží o drogách. Můžou to být například různí umělci, tvůrci atd.

Pak ale drogy užívají i mladí lidé, kteří je chtějí zkusit, a ti začínají především z důvodu, aby zapadli do kolektivu, aby unikli od reality a odpočinuli si, zahnali nudu, udělali něco dospěláckého, vzbouřili se nebo prostě experimentovali.

Drogy jsou svým způsobem jedy. Existuje zde závislost účinku na užitém množství. Při požití malého množství stimuluje (zvyšuje aktivitu). Při větším množství ale působí jako sedativum, což znamená, že nás utlumuje. Drogy mohou člověka i zabít, když dávky stále zvyšujeme. To platí u všech drog, jen záleží na množství. U některých omamných látek stačí malá dávka a už může být smrtelná. U jiných látek může být smrtelná dávka větší. [24]

Ze všech drog nyní bude vybráno jen pár nejznámějších, protože jich existuje nespočetné množství.

1.2.1 Marihuana

Název se používá k označení sušených květů, semen a listů indického konopí. Marihuana se nejčastěji balí do cigaret, ale může se i přidávat do jídla nebo se z ní vaří čaje. Balená marihuana se často nazývá i jinými slangovými výrazy. Je možné o ní slyšet například jako o špeku, gandže, trávě, brku, jointu, hulení, skéru atd. Další formou této omamné látky je hašiš, který se vytváří z pryskyřice květů indického konopí a je asi šestkrát silnější než marihuana. Užití marihuany člověku způsobuje zvýšený srdeční tep, zhoršenou koordinaci a rovnováhu, paniku, úzkost. Při dlouhodobém užívání se objevují účinky, jako jsou snížená odolnost vůči běžným nemocem, potlačení imunitního systému, poruchy růstu, snížení mužských pohlavních hormonů, snížení pohlavní schopnosti, potíže s pamětí, ztráta motivace, změny osobnosti nebo neschopnost správného porozumění. [29]

1.2.2 Extáze

Tato droga byla nejprve vyrobena pro vědecké účely v roce 1912, až v 70. letech se začínala objevovat na večírcích. Tato látka se stala pro prodejce drog velmi oblíbená, protože jako extázi už nenazývají tu látku, která byla původně pod tímto názvem vyrobena, ale nazývají tak široký koktejl látek, který může extáze obsahovat, a to od LSD přes kokain a amfetaminy až po jedy na krysy či odčervovací přípravky pro psy. To je ten důvod, proč je extáze tak nebezpečná. Uživatel totiž nikdy neví, co si vezme. Extáze se nejčastěji užívá ve formě tablet, pak ale i injekčně. Slangové termíny pro tuto drogu jsou například éčko, kolčo, smajlík, koule, pilule, tableta, boule nebo extoška atd. Po požití extáze mohou lidé krátkodobě pociťovat falešný pocit náklonnosti, zmatek, deprese, problémy se spánkem, paranoii, touhu po další dávce, svalové napětí nebo nevolnost. Dlouhodobě pak extáze vyvolává poškození mozky ovlivňující paměť, selhání ledvin, krvácení a výrony, psychózu, křeče, deprese, úzkost, ztrátu paměti a v neposlední řadě i smrt. [25]

1.2.3 Kokain

Kokain je prášková droga. Prášek se někdy ředí nečinnými látkami, jako je škrob, pudr nebo cukr. Tato omamná látka se bere z listů rostliny koka. Nejčastěji se užívá nosem (šňupáním). Může se ale také dávkovat injekčně nebo vtírat do dásní. Na ulici ho lidé znají pod pojmem koks, kokos, cukr, pudr, lajna, sněhová vločka, koka a má mnoho dalších

slangových názvů. Krátkodobě v člověku vyvolává intenzivní opojení, které se pak mění na intenzivní depresi, podrážděnost, pocit paranoie, pocit hněvu či nepřátelství, zvýšení srdečního tepu, nevolnost, panické a psychotické stavy. Dlouhodobě způsobuje trvalé poškození krevních cév, poškození jater, ledvin a plic, podvýživu, ztrátu hmotnosti, zubní kazy, halucinace, sexuální problémy a neplodnost, těžké deprese. [27]

1.2.4 Pervitin

Pervitin je českým názvem pro krystalický metamfetamin. Uživatelé ho buď šňupají nosem, kouří, nebo si ho píchají injekcí. V některých zemích se dá sehnat i v tabletách. Je to nebezpečná látka, která lidi nejprve povzbudí a poté začne ničit jejich těla. Pervitin je vysoce návykový. Dokonce se o něm mluví jako o nejtěžší droze, protože už po prvním užití prý nelze přestat tuto drogu brát. Slangově je tato látka nazývána různě, ať jako piko, péčko, peří, perník, koks chudých, nebo jako psaníčko, ice či střepy. Krátkodobé účinky i dlouhodobé účinky jsou velmi podobné jako u předchozího kokainu, např. ztráta chuti, zvýšení srdečního tepu, nevolnost, halucinace, deprese, psychóza, poškození mozku nebo i smrt. [30]

1.2.5 Heroin

Droga je vyrobená z pryskyřice rostliny máku. Nejčastěji je dávkován injekčně, a to je další riziko pro uživatele, kteří si drogy píchají, protože zde hrozí nákaza i AIDS. Čistý heroin má úplně bílou barvu. Většinou se ale droga nalézá v narůžovělé, našedlé, hnědé nebo dokonce černé barvě. Barva závisí na příměsi, ve které se heroin rozpouští (cukr, kofein,...). O heroinu je slyšet jako o háčku, heráku, králi, čoku nebo ejči. Krátkodobě se po něm lidé cítí omámeni, máme zpomalený dech, je nám nevolno a na zvracení, může nastat kóma nebo i smrt. Dlouhodobé účinky jsou zapáchající dech, zácpa, zánět dásní, svědění, bezvědomí, puchýře na obličejí, studený pot nebo introverze. [26]

1.2.6 LSD

LSD se získává z kyseliny lysergové, kterou můžeme najít v námelu na žitě nebo v jiných obilovinách. Dostupné formy LSD jsou tablety, kousky želatiny, savý papír nebo výjimečně i kapalná forma. Droga se nazývá jako papírek, mikráč, esid, kyselina, tripík a podobně. Fyzicky ho na dotyčném, který požil drogu, můžeme poznat podle rozšířených zornic, vyšší nebo nižší teploty či třesu. Ve změnách na psychice u něj dochází k halucinacím, k panickým záchvatům, k depresím, k bludům či k iluzím, ke zhoršenému vnímání času, velikosti, tvaru, objektů, pohybů či barev. [28]

1.3 Alkohol

Alkohol se řadí mezi tlumivé drogy. To znamená, že alkohol tlumí naše životní funkce, např. nezřetelná řeč, problémy s pohybem, zpomalené reakce. Stejně jako u drog, tak i u alkoholu je možné se stát závislým a při přepití alkoholem může nastat smrt. Smrt nastane v takovém případě, když toxických látek z alkoholu v krvi překročí určitou hranici, to razantně zpomalí dýchání a to má za následek kóma nebo smrt, protože se nám krví přestane okysličovat mozek. [23]

Jak již bylo zmíněno, tak na alkoholu je možné stát se snadno závislým. A jak se alkoholismus projevuje? Projevuje se nadměrnou touhou po alkoholu, ztrátou sebeovládání v pití alkoholu (člověk nedokáže přestat pít). Pokud by chtěl člověk přestat pít alkohol, tak se po delší době u něj objeví abstinenční příznaky, tedy že tělo alkohol potřebuje a projevuje to například třesem, nevolností, nadměrným pocením. [23]

Při krátkodobém užívání lidem alkohol může způsobovat nezřetelnou řeč, ospalost, zvracení, průjem, nevolnost, bolesti hlavy, dýchavičnost, problémy se zrakem a sluchem, špatnou schopnost vnímání a koordinace, chudokrevnost, výpadky paměti. Při dlouhodobém užívání už způsobuje vážnější problémy, a to neúmyslná zranění (při autonehodách), úmyslná zranění (agresivita), problémy v rodině, vysoký krevní tlak, mrtvice, onemocnění jater, poškození nervů, sexuální potíže, trvalé poškození mozku, nedostatek vitamínu B, žaludeční vředy, podvýživa, rakovina dutiny ústní. [23]

1.4 Kriminalita

Kriminalita je úhm jednání zaznamenaných v trestním zákoníku obvykle popisovaných podle prostoru, času, rozsahu, struktury a pohybu. V obecném slova smyslu je to zločinnost, tedy společenský úkaz, kterým se rozumí souhrn trestné činnosti. [10]

Kriminalitou nebo zločinností se zabývá vědní obor zvaný kriminologie.

Lidé jsou trestně odpovědní už od 15 let. Rozlišují se ale mladiství, kteří se věkově pohybují od 15 do 18 let, a lidé nad 18 let. Mladiství jsou totiž ze zákona trestně odpovědní s jistým omezením. Když zločin spáchá osoba mladší patnácti let, může dostat výjimečný trest, tzn. že se mu může uložit v občansko-právním řízení ochranná výchova. [10]

1.5 Rasismus

Podle slovníku cizích slov lze rasismus přeložit jako nevědeckou protihumánní teorii o nadřazenosti lidských ras a etnických skupin nebo jako nenávisť k lidem určité rasy. [15]

Rasismus se objevuje z nedostatku pochopení, porozumění a tolerance. Výsledkem je ignorace, odmítání a zkreslování vědeckých argumentů. Základem rasových teorií je často teze o fyzické a psychické nerovnosti a nerovnocennosti lidských ras. Tyto teze propagují jen některé etnické a jazykové skupiny s určitými tělesnými a psychickými vlastnostmi, a tak jsou tyto lidé často považováni za jediné a vyvolené představitele lidstva. Všichni ostatní jsou pro ně něco méně. Podstata rasismu je od začátku nenávist člověka k člověku, úsilí většiny ovládnout menšinu a diskriminovat ji. Rasové teorie byly důvodem k vyhlášení válek (např. 2. světová válka). [36]

1.5.1 Formy rasismu

Rasové předsudky

Předsudek je zaujatost, neobjektivnost; emočně nabitý, kriticky nezhodnocený úsudek a z něj plynoucí postoj přijatý jedincem nebo skupinou. [5, str. 464]

Mnoho předsudků si vytvoří lidé sami. Šíří se totiž všemi formami masové komunikace, takže ovlivňují veřejné mínění. Předsudkem se ale ještě nikdo nedopouští žádné diskriminace, ta se projeví až v určitém jednání.

Rasová diskriminace

S rasismem úzce souvisí rasová diskriminace, což můžeme vysvětlit jako znevýhodnění jedince oproti majoritní většině kvůli etnickému původu nebo také barvě pleti, národnímu původu či příslušnosti k této etnické menšině. [3]

Diskriminace se může projevit v oblastech, jako je zaměstnání, vzdělání, služby či bydlení.

Rasová segregace

Rasovou segregaci si lidé mohou pamatovat z 2. SV, kdy vznikala ghetta. Segregace vzniká separací jedné skupiny obyvatel od zbytku společnosti. Skupina je soustředována v jedné lokalitě. Rasová segregace může být nucená, ale i dobrovolná. [3]

Rasově motivované násilí

Toto násilí bývá často spojováno s určitými ideologickými nebo politickými podněty. V této fázi dochází k fyzickému napadání, zastrašování a výhrůzkám. [3]

1.6 Migrace a jazyková bariéra

Migrací se rozumí přistěhování cizinců do země za nějakým účelem. Účelů může být řada, např. přistěhování za prací, za obchodem, za rodinou atd.

Migrace může být legální a nelegální. Legální je taková, kdy mají cizinci povolení na území přebývat. Pro příklad, když sem přijíždějí cizinci za prací a stát jim vydá tzv. zelené karty, které jim dovolují zde přebývat dva až tři roky, podle jejich kvalifikace. Nelegální migrace je taková, když cizinci nemají žádné povolení tu přebývat a jsou tu potají. [14]

S migrací má hodně společného i jazyková bariéra. A to je jedno z dalších sociálně bezpečnostních rizik. Když se přistěhuje cizinec do jiné země a neumí ještě zcela dobře nový jazyk, je to pro něj obtížné. Cizinec totiž vyrostl v nějaké své zemi a kultuře, byl obklopen informačním rámcem, ze kterého při svém počínání vychází. To si ale uvědomují, až se rámeček změní. A to je problémem cizinců, kteří odešli do nové země, nikoho tam neznají a nemají kde informace zjistit. [7]

1.7 Nezaměstnanost

Za nezaměstnané se považují osoby, které nepracují, ale aktivně se o práci ucházejí. Nezaměstnanost přináší negativní sociální důsledky. Důsledkem dlouhodobé nezaměstnanosti je ztráta kvalifikace a tím možnosti opětovně najít zaměstnání. [16]

Nezaměstnanost se stanovuje mírou nezaměstnanosti (viz vzorec 1), což znamená podíl nezaměstnaných a všech osob, kteří jsou schopni pracovat, ať už práci mají, či nikoli. Do této statistiky nelze zařadit osoby, které jsou nezaměstnané dobrovolně. Tito lidé práci aktivně nehledají a nejsou ochotni nastoupit do zaměstnání za mzdu, kterou jim je zaměstnavatel ochoten zaplatit. [20]

$$u = \frac{U}{L + U} * 100 \quad (v \%) \quad (1)$$

Kde: u je míra nezaměstnanosti;

U je počet nezaměstnaných;

L je počet zaměstnaných.

Nezaměstnanost má většinou i sociální dopad. Ten se projevuje nejvíce u lidí, kteří jsou dlouhodobě nezaměstnaní. Tito lidé strádají jak fyzicky, tak i psychicky. Je prokázáno, že tato skupina lidí je spojena často s kriminalitou, alkoholismem, sebevraždou, xenofobií atd. Tato negativa rostou právě s narůstající dobou, kdy není člověk zaměstnaný. [20]

1.7.1 Typy nezaměstnanosti

Ekonomická teorie rozlišuje z hlediska příčiny tři základní typy nezaměstnanosti.

Frikční nezaměstnanost

Tento typ se vyskytuje z důvodu určitého času nutného k vyhledání pracovního místa, např. vznikne tehdy, když pracovník dá výpověď v dosavadní práci a hledá si nové místo. Základním rysem frikční nezaměstnanosti je, že v souhrnu proti takto nezaměstnaným existují v ekonomice volná pracovní místa. [20]

Strukturální nezaměstnanost

Vzniká z důvodu strukturálních změn v ekonomice. V ekonomice neustále dochází k útlumu některých odvětví, zatímco jiná odvětví expandují. To vede k situaci, že pracovníci upadajících odvětví mají jinou kvalifikaci, než by bylo potřeba v odvětvích expandujících. U takto nezaměstnaného člověka je potřeba změnit kvalifikaci. [20]

Cyklická nezaměstnanost

Je spojena s cyklickým vývojem ekonomiky. Při recesi, kdy klesá hrubý domácí produkt, roste počet nezaměstnaných. Naopak při expanzi hrubý domácí produkt roste a počet nezaměstnaných klesá. Na rozdíl od strukturální nezaměstnanosti, která postihovala pouze některá odvětví, cyklická nezaměstnanost zasahuje všechna odvětví v ekonomice. [20]

Se všemi sociálně patologickými jevy, které byly do teď vysvětleny (tzn. s bezdomovci, drogami, alkoholem, kriminalitou atd.), úzce souvisí i bezpečnost. Člověk, když je bez domova, upadá do depresí. Z depresí se chce dostat pomocí drog nebo alkoholu. Na alkohol nebo drogy potřebuje finanční prostředky, které nemá, protože je i nezaměstnaný a zde může začít kriminalita, která právě souvisí s bezpečností. Čím větší kriminalita je v regionu, tím je tam i menší bezpečnost a naopak. Čím méně těchto sociálně patologických jevů v regionu je, tím je i větší bezpečnost pro obyvatele regionu. Tím bude další téma mé bakalářské práce, a to je bezpečnost.

2 BEZPEČNOST

Bezpečnost je stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby pro objekt (zpravidla národní stát, popř. i mezinárodní organizaci) a jeho zájmy a tento objekt je k eliminaci stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při ní spolupracovat. [37]

Bezpečnost je důležitý pojem bezpečnostní terminologie. Používá se v obecné mluvě, ale i v řadě společenských oborů, jako jsou politologie, sociologie, psychologie, ekonomie, pak také v přírodovědných oborech (medicína a ekologie) a i v technických (informatika a strojírenství). Pojem bezpečnost je většinou doplněn různými adjektivy, která se vztahují především k charakteru hrozeb, které bezpečnost ohrožují; opatření, nástrojů či institucí, které mají bezpečnost zajišťovat a chránit; objektů, jejichž bezpečnost má být chráněna. Proto známe například bezpečnost vojenskou, environmentální, sociální atd. [34]

Zejména z hlediska objektu, jehož bezpečnost je třeba chránit, lze rozlišovat bezpečnost vnitřní a bezpečnost vnější. Vnitřní bezpečnost si vysvětlujeme tak, že jde o existenci, potlačování a eliminaci hrozeb, které pochází zevnitř objektu. Zatímco u bezpečnosti vnější jde o existenci, potlačování a eliminaci hrozeb, které mají svůj původ vně objektu. Vnější a vnitřní bezpečnost si můžeme vysvětlit na bezpečnosti státu. Vnější bezpečnost zajišťuje Armáda ČR, ta má za úkol chránit celé území České republiky, tzn. že chrání stát zvenku. Vnitřní bezpečnost zajišťuje například Policie ČR (dále jen „PČR“), ta má za úkol chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti, tzn. že chrání stát zevnitř. [34]

Jak bylo již v minulé kapitole řečeno, čím je menší kriminalita, tím je větší bezpečnost a naopak. Podle toho, jaká je bezpečnost, se chovají i lidé. Když je bezpečnost menší, lidé se bojí, mají strach, nevycházejí raději ze svých domovů, mohou upadat do depresí. Někteří lidé se můžou stát i oběťmi trestných činů či přestupků, které můžou způsobit rizikové občané (tím myslím nezaměstnané, bezdomovce, drogově závislé,...). Můžou je přepadnout, okrást, ublížit jim a každý obyčejný člověk se s tím vyrovnává jinak, což je další téma v bakalářské práci.

3 REAKCE NA TRAUMA

Lidé, kteří se dostanou do obtížné situace, ať se jedná o jakýkoliv sociálně patologický jev (rasismus, nezaměstnanost, kriminalita), mohou trpět psychickými problémy, které se na každém jedinci nějak projevují. Jak se problémy mohou projevovat, se můžete dočíst níže. Postižené si rozdělíme podle věkových skupin.

3.1 Děti ve věku od 1 roku do 5 let

Jejich trauma se může projevovat tím, že se lepí na rodiče nebo jiné známé dospělé lidi. Jsou bezmocné a pasivní. Znovu se mohou počůrávat nebo si znovu cucají palec. Bojí se tmy nebo nechtějí spát samy. Zvýšeně pláčou.

Trauma se u nich může objevovat i tělesně, a to ztrátou chuti k jídlu, bolestmi břicha, nevolností, potížemi v řeči nebo mají tiky. Další projevy jsou úzkost, strach téměř ze všeho, podrážděnost, výbuchy zlosti, smutek a staženost, ponoření se do sebe.

Dětem se pomáhá od traumatu tak, že je slovně ujišťujeme a tělesně utiňujeme, pochováváme. Opakovaně jim objasňujeme nepochopení a mylné představy. Pomáháme jim pojmenovávat emoce. Vyhnete se zbytečným odloučením, dočasně dovolíme dětem, aby mohly spát v ložnici s rodiči. Připomínky události zbavujeme tajemna a dohadů. Hlídáme, nakolik je dítě vystaveno působení médií. Povzbuzujeme vyjádření prostřednictvím hry. [2, str. 20]

3.2 Děti ve věku 6-11 let

Děti v tomto věku se mohou zhoršit v učení, chodit za školu, doma nebo ve škole napadají druhé osoby, chovají se přespříliš aktivně nebo otupěle, kňourají, chovají se jako menší dítě, častěji soupeří s mladšími sourozenci o pozornost rodičů.

Tělesně se u nich trauma může projevovat změnou chuti k jídlu, bolestmi hlavy či břicha, poruchami spánku nebo nočními můrami. Odvracejí se od přátel a obvyklých činností, mají výbuchy zlosti nebo mají výčitky svědomí.

Děti se z jejich traumatu dostanou lépe, když se jim věnuje více pozornosti a zájmu. Dočasně se na ně zmírní požadavky na výkon ve škole i doma. Vymezí se citlivě, ale pevně hranice pro předvádění se a podobné chování. Zaměstnají se činnostmi dobrými pro rehabilitaci a obnovu a strukturujeme jim čas nenáročnými domácími pracemi. Lidé by jim měli lépe naslouchat, když bude dítě opakovaně vyprávět o traumatizující události. [2, str. 30]

3.3 Dospívající děti ve věku 12-18 let

Je možné, že u těchto osob se trauma projevuje částečně stejně jako u dětí ve věku od 6–11 let, tzn. zhoršení v učení, chození za školu, neklidné nebo apatické chování. Dále se děti mohou chovat vzdorovitě a nezodpovědně, ač už tomu bylo jinak. Dostávají se často do sporu se zákonem, hazardují, berou drogy či pijí alkohol.

Tělesné změny mohou nastat opět ve změně chuti k jídlu, bolestech hlavy. Mají vyrážky, problémy v oblasti trávicí soustavy, poruchy spánku, stesky na nejasné bolesti a pobolívání.

Reakce dospívajících na trauma pak spočívá ve ztrátě zájmu o vrstevníky, koníčky. Prožívají smutek nebo deprese. Mají touhu po odplatě.

Dospívajícím dětem by se mělo věnovat více pozornosti a zájmu. Dočasně zmírnit požadavky na výkon doma i ve škole. Povzbuzovat návrat ke společenským činnostem. Netrvat na tom, aby se o svých pocitech bavili s rodiči. [2, str. 32]

3.4 Dospělí

U dospělých se trauma může vypořádat v případě, že špatně spí, vyhýbají se připomínkám události, ochraňují své blízké, snadno se rozpláčou, zlostně vybuchují, izolují se, stahují se, mlčí. Pijí více alkoholu nebo berou častěji drogy než dříve.

Trpí nevolností, bolestmi hlavy. Jsou unavení, vyčerpaní. Trpí průjmy či zvracením.

Dále mají změny v chování. Jsou v šoku. Mají deprese, jsou smutní, bezmocní, zoufalí. Mají o sobě pochybnosti. Jejich nálady se často mění.

Dospělým je potřeba zajistit přístup k neodkladné lékařské péči, podporovat nasloucháním a poskytovat příležitost mluvit o prožitcích a ztrátách, poskytovat informace o možných navazujících službách a dalších zdrojích. [2, str. 33]

3.5 Seniori

Senior se po prožití nějakého traumatu stahuje a izoluje. Neochotně opouští domov, objeví se u něj problém s pohybem.

Tělesným projevem u něj může být zhoršení chronických nemocí, poruchy spánku, problémy s pamětí, tělesné příznaky, zvýšená citlivost a náchylnost k přehřátí a podchlazení.

Má deprese, je zoufalý nad ztrátami. Je zmatený, dezorientovaný, podezřívavý. Je zlostný či neklidný. Může mít obavy z umístění do ústavu.

Seniorům lze pomoci tím, že se jim postaráme o tělesné potřeby (jídlo, strava, teplo), pomůžeme jim při obnově kontaktů s rodinou a dalšími opěrnými systémy, získáme pro ně zdravotní a finanční pomoc. [2, str. 35]

Lidé trpící traumatem se obvykle bojí říci o pomoc, snaží se to dusit v sobě a nechtějí se nikomu svěřit. To je škoda, protože kdyby to přiznali včas, stačilo by třeba, aby jim pomohli pouze jejich příbuzní. Někdy to nestačí, ale v některých případech by to stačilo, ať už by se jednalo o pomoc finanční, nebo psychologickou. Někdy stačí jen vyslechnout člověka, aby se mu ulevilo. Pro pomoc jsou tu ale i některé státní orgány. A těmi se budeme zabývat nyní.

4 ORGÁNY ZABÝVAJÍCÍ SE PROBLEMATIKOU SOCIÁLNĚ BEZPEČNOSTNÍCH VĚCÍ

Nejprve bude popsán odbor sociálních věcí, který by se měl zabývat prevencí sociálně patologických jevů. Poté bude v popisu Policie ČR, která by měla usměrňovat kriminalitu. Čemu nedokáže odbor sociálních věcí předejít prevencí, to by pak měla uchránit PČR. Příklad bych uvedla například na dětech pod osmnáct let. Ty má na starosti kurátorka pro děti a mládež. Ta má komunikovat s problémovými dětmi (např. z rozvedených rodin,...), které by mohly své problémy řešit alkoholem. Když se kurátorce nepodaří jim domluvit, tak by měli být na řadě policisté, kteří by měli dělat prevenci na školách či by měli více kontrolovat prodej alkoholu pod osmnáct let v obchodech nebo jiné aktivity.

4.1 Odbor sociálních věcí

Odbor sociálních věcí působí jako orgán státní správy na úseku sociálního zabezpečení v přenesené působnosti pověřeného městského úřadu a úřadu obce s rozšířenou působností. V samostatné kompetenci města provádí úkoly v oblasti sociální péče, zajišťuje sociální rozvoj v územním obvodu města. [19]

Odbor sociálních věcí má na starosti sociálně právní ochranu dětí a mládeže. Právní ochranu dětí a mládeže má na starosti kurátorka pro děti a mládež. V této sekci se odehrává pomoc při sepisování návrhů ve věci nezletilých dětí – určení nebo změna výživného, změna příjmení, změna výchovného prostředí, zprostředkování náhradní rodinné výchovy – osvojení, pěstounská péče, poručenství, zprostředkování pomoci odborných pracovišť – krizová centra, intervenční centrum, poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy a další, vykonávání funkce opatrovníka. Kurátorka dále zajišťuje prevenci kriminality dětí a mládeže (pomoc při řešení výchovných problémů, prevence sociálně patologických jevů dětí a mladistvých), zabývá se drogovou problematikou týkající se dětí a mládeže a provádí sociální šetření v terénu. [19]

Odbor sociálních věcí dále může metodicky řídit příspěvkové organizace (např. dětská centra nebo organizační složky pečovatelské služby), spolupracuje při tvorbě rozvojových dokumentů zahrnujících sociální oblast, řeší některé záležitosti týkající se přenesené působnosti na úseku zdravotnictví (prodej receptů a žádánek s modrým pruhem vydávaných na léčiva obsahující návykové látky, přestupky na úseku zdravotnictví), spolupracuje na tvorbě Komunitního plánu sociálních služeb určitých regionů. [19]

4.2 Policie ČR

Policie ČR je výkonný orgán státní moci v oblasti bezpečnosti občanů, ochrany majetku a veřejného pořádku. Její úkoly, organizace a oprávnění jsou řešeny zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. [11]

Policie ČR je podřízena Ministerstvu vnitra. Tvoří ji policejní prezidium, útvary s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství. Podle zákona je zřízeno 14 krajských ředitelství policie. Jejich územní obvody se shodují s územními obvody jednotlivých krajů ČR. [17]

Policie ČR při mimořádné události především uzavírá zájmové prostory a reguluje vstup a opuštění těchto prostor, reguluje dopravu v prostoru mimořádné události (dále jen „MU“), šetří okolnosti vzniku mimořádné situace k objasnění příčin jejího vzniku, plní úkoly související s identifikací zemřelých, řeší ochrany a zabezpečení movitého a nemovitého majetku a eventuálně eliminuje kriminální činnosti při vzniku mimořádné situace, plní další úkoly podle pokynu velitele zásahu nebo řídicí složky IZS. [12]

Služba kriminální policie a vyšetřování

Jedna z částí Policie ČR se nazývá kriminální policie. Ta má na starosti odhalování skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož znaky jsou definovány v trestním zákoně, a pátrat po pachateli těchto trestných činů. Přitom musí postupovat podle trestního řádu a plnit úkoly policejního orgánu v trestním řízení. Jejich úkolem je vyhledávat trestnou činnost, pokud je skryta, a na základě vlastních poznatků, trestních oznámení a dalších podnětů prověřovat všechna podezření ze spáchání trestného činu. Jsou také povinni trestné činnosti předcházet. [22]

Při objasňování skutečnosti nasvědčující spáchání trestného činu kriminalisté opatřují potřebné podklady, které zajišťují stopy a shromažďují nezbytná vysvětlení od fyzických a právnických osob i státních orgánů. Přitom jsou oprávněni za podmínek stanovených trestním řádem například vyžádat si vyjádření odborníků a znalecké posudky, provádět ohledání věci či místa činu nebo pořídít si zvukové a obrazové záznamy osob či snímat jejich daktyloskopické otisky. V rámci řízení o úmyslném trestním činu zákon umožňuje kriminalistům, aby použili operativně prostředky k pátrání. Mezi ně patří použití agenta, sledování osob a věcí a fingoovaný převod, to znamená např. předstíraná koupě věci pocházející z trestného činu nebo ke spáchání trestného činu. [22]

Kriminalisté se většinou specializují buď na obecnou kriminalitu, která obsahuje mimo jiné trestné činy proti životu a zdraví, proti majetku nebo proti svobodě a lidské důstojnosti, anebo na hospodářskou kriminalitu, kam patří například trestné činy proti měně, proti hospodářské kázi nebo trestné činy daňové. Kriminalisté se také specializují buď na operativně pátrací činnost anebo na samotný proces trestního řízení. K první specializaci náleží mimo jiné pátrání po osobách hledaných a pohřešovaných a pátrání po věcech. Druhá specializace znamená vyšetřování, tj. trestní stíhání konkrétní osoby obviněné z trestného činu. [22]

5 JILEMNICKO – SVAZEK OBCÍ

5.1 Historie mikroregionu Jilemnicko

Jilemnicko vzniklo v období po prvních svobodných volbách v roce 1990. V této době vznikaly nové obce, které se oddělovaly od stávajících střediskových obcí, a tím vznikaly i nové obecní úřady. Ve většině obcí se dostali do čela starostové a starostky, kteří neměli do té doby co dočinění s politikou a neměli ani představu o fungování obce. Tyto teoretické nedostatky ale nahradili zaujetím pro věc a touhou pozvednout úroveň právě svojí obce. Problém vznikl jinde, a to v prostudování příslušných zákonů a jejich uplatňování. Nejrychlejší cesta k získání informací a zkušeností bylo jejich sdílení s ostatními kolegy, což se realizovalo nejlépe v Jilemnici, přirozeném spádovém centru celé oblasti. Postupem času se však dostávala do popředí témata, která se týkala většiny obcí na Jilemnicku a na jejichž řešení neměly jednotlivé obce dostatek prostředků ani odborných znalostí. Navíc vstupem do Evropské unie (dále jen „EU“) se výrazně změnila politika dotací. Jedinou šancí bylo vytvořit území se společnými zájmy, tzv. mikroregion, a společně usilovat o získání peněz. V roce 1999 tedy došlo k rozhodnutí zastupitelstva o založení „Sdružení obcí – Jilemnicko“. Ke Sdružení se připojily postupně všechny obce v okolí Jilemnice, pro které Město Jilemnice vykonává přenesenou působnost. „Sdružení obcí – Jilemnicko“ muselo do dnešní doby projít ještě jednou změnou, a to kvůli změně zákonů v roce 2002. „Sdružení obcí – Jilemnicko“ se muselo přejmenovat na „Jilemnicko – svazek obcí“, kdy tento svazek převzal veškeré aktivity sdružení a pokračuje v činnosti dosud. [6]

5.2 Charakteristika mikroregionu Jilemnicko

Jilemnicko se nachází na severu České republiky, jak je vidět na Obrázku 1. Rozloha mikroregionu Jilemnicko (Obrázek 2) je 278,59 km² a představuje 8,8% celkové rozlohy Libereckého kraje. Jilemnicko se řadí na druhé místo v Libereckém kraji, co se týče hustoty zalidnění.

ÚZEMNĚ-SPRÁVNÍ ROZDĚLENÍ ČESKÉ REPUBLIKY K 1.1.2006

Obrázek 1: Poloha Jilemnicka v rámci celé ČR

Zdroj: [32]

Obrázek 2: Mapa mikroregionu Jilemnice

Zdroj: [8]

Jilemnicko se skládá z celkem 21 obcí a měst, kterými jsou Benecko, Bukovina u Čisté, Čistá u Horek, Horka u Staré Paky, Horní Branná, Jablonec nad Jizerou, Jestřabí v Krkonoších, Jilemnice, Kruh, Levínská Olešnice, Martinice v Krkonoších, Mříčná, Paseky nad Jizerou, Peřimov, Poniklá, Rokytnice nad Jizerou, Roztoky u Jilemnice, Studenec, Svojek, Víchová nad Jizerou, Vítkovice v Krkonoších. V tabulce 1 je uvedeno zalidnění jednotlivých obcí. [4]

Tabulka 1: Počet obyvatel v jednotlivých obcích k 1. 1. 2011

Název obce	Počet obyvatel (k 1. 1. 2011)
Benecko	1221
Bukovina u Čisté	199
Čistá u Horek	535
Horka u Staré Paky	252
Horní Branná	1874
Jablonec nad Jizerou	1808
Jestřabí v Krkonoších	239
Jilemnice	5685
Kruh	497
Levínská Olešnice	368
Martinice v Krkonoších	573
Mříčná	509
Paseky nad Jizerou	247
Peřimov	232
Poniklá	1179
Rokytnice nad Jizerou	2985
Roztoky u Jilemnice	936
Studenec	1823
Svojek	165
Víchová nad Jizerou	913
Vítkovice v Krkonoších	411

Zdroj: upraveno podle [9]

Největší obcí podle rozlohy je město Rokytnice nad Jizerou a naopak nejmenší je obec Horka u Staré Paky. Podle zalidněnosti je pak největší město Jilemnice a nejmenší obec Svojek. V svazku obcí a měst Jilemnicko se nalézají tři města (Jilemnice, Jablonec nad Jizerou a Rokytnice nad Jizerou) a zbytek tvoří obce. Centrem a spádovým místem je město Jilemnice, které působí jako obec s rozšířenou působností (dále jen „ORP“). Jelikož je mikroregion dosti rozlehlý a velký, městu Jilemnice pomáhá se správními úkony i město Rokytnice nad Jizerou, pod kterou spadají obce Jablonec nad Jizerou a Paseky nad Jizerou.

Podle geografického hlediska můžeme na Jilemnicku nalézt dvě pásma. Od severu je horské pásmo západních Krkonoš, k jihu pak přechází v Krkonošské podhůří. Nejvyšší vrchol se nazývá Kotel (1435 m. n. m.). [9]

Rozložení obcí s nižší nadmořskou výškou je většinou podél hlavní komunikace, v horských oblastech je zástavba spíše roztroušená. Na severu území zabírají velké plochy lesní porosty, v jižní části pak spíše orné půdy. Územím protéká řeka Jizera, kterou můžeme nazvat i největší řekou na Jilemnicku. Asi polovina Jilemnicka se nachází v Krkonošském národním parku a v CHKO Jizerské hory. [9]

Demografický vývoj se jeví nepříznivě. V posledních letech je spíše registrován pokles či stagnace. S tím souvisí i problematika školství. Základní školství je zde dobře dostupné, ale v posledních letech je ve třídách méně dětí, což je způsobeno nízkou porodností.

Z hlediska zdravotní péče je Jilemnicko též dobře zajištěno, protože přímo ve spádovém městě Jilemnici se nalézá všeobecná nemocnice. V dalších obcích je zajištěna péče ambulantně pomocí zubních lékařů a praktických lékařů. [9]

Problémem mikroregionu je málo rozvinutá výroba, která způsobuje velký nedostatek pracovních míst a tím se tu zvyšuje i nezaměstnanost. Největší příležitostí k zaměstnání je zde firma Devro, a. s. Jilemnice, kam musí většina obyvatel regionu dojíždět. Dále pak obyvatelé dojíždějí do dalších měst mimo region, a to do Vrchlabí a do Nové Paky. [9]

V regionu je velmi důležitý cestovní ruch, který je zde v sezónách velký, a to díky horským střediskům. V zimním období se zde využívá hodně lyžařských středisek a i v létě sem turisté přijíždějí za horskou turistikou a za některými památkami, které jim Jilemnicko může nabídnout. Za zmínku stojí snad jilemnický zámek, Zvědavá ulička v Jilemnici či mauzoleum Harrachovská hrobka v Horní Branné. [9]

6 ANALÝZA SOCIÁLNĚ BEZPEČNOSTNÍCH VZTAHŮ NA JILEMNICKU

6.1 Kriminalita na Jilemnicku

O kriminalitě obecně bylo řečeno už v teoretické části této práce. Nyní bude zmíněno, jaká je kriminalita konkrétně na Jilemnicku.

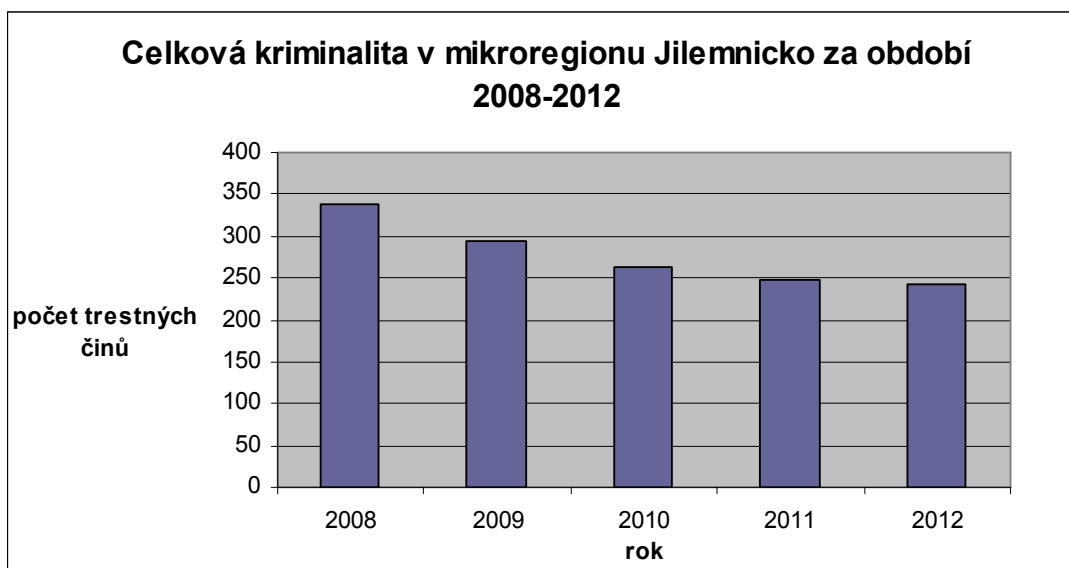
Podle policejních statistik lze trestné činy rozdělit na násilné činy, mravnostní činy, majetkové činy, ostatní kriminální činy, zbývající kriminalitu a hospodářské činy. Do každé této skupiny pak spadá celá řada konkrétních činů.

O Jilemnicku je možné mluvit jako o relativně bezpečném mikroregionu. Na grafu (Graf 1) a v tabulce (Tabulka 2) níže je vidět, že celková kriminalita se postupně snižuje, ačkoliv některé dílčí trestné činy kolísají, nebo se mírně zvyšují jako například násilné činy, kdy se v roce 2012 zvýšil počet o pět trestných činů. Nejvyšší kriminalita, za sledované období 2008-2012, byla právě v roce 2008, kdy bylo zaznamenáno 339 trestných činů a nejnižší kriminalita byla v roce 2012, a to s počtem 242 trestných činů. Za posledních pět let se zde nestala ani jedna vražda.

Tabulka 2: Počet trestných činů

Počet trestných činů na Jilemnicku	2008	2009	2010	2011	2012
Vraždy	0	0	0	0	0
Násilné činy	25	23	13	14	19
Mravnostní činy	5	3	1	1	0
Majetkové činy	191	159	160	134	120
Ostatní krim. činy	14	16	14	24	30
Zbývající kriminalita	82	63	51	55	51
Hospodářské činy	22	31	23	20	22
Celková kriminalita	339	295	262	248	242

Zdroj: vlastní zpracování na základě [35]

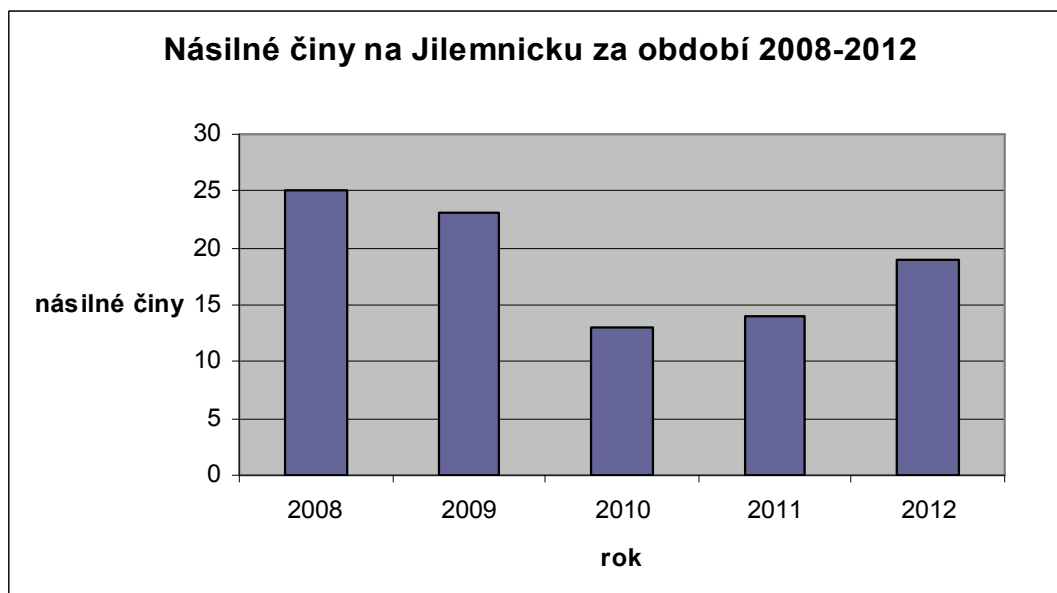

Graf 1: Celková kriminalita na Jilemnicku

Zdroj: vlastní zpracování na základě [35]

6.1.1 Násilné činy

Jak je vidět na grafu (Graf 2) a v tabulce (Tabulka 2) násilné činy na Jilemnicku mírně kolísají. Nejvíce násilných činů zde bylo v roce 2008, a to v počtu 25 trestných činů, nejméně však ne v roce 2012, ale v roce 2010, a to s počtem 13 trestných činů. Dále v roce 2009 na Jilemnicku bylo 23 trestných činů, v roce 2011 bylo 14 činů a v roce 2012 bylo 19 trestných činů. To znamená, že násilné činy se v posledních letech v regionu mírně zvyšují.

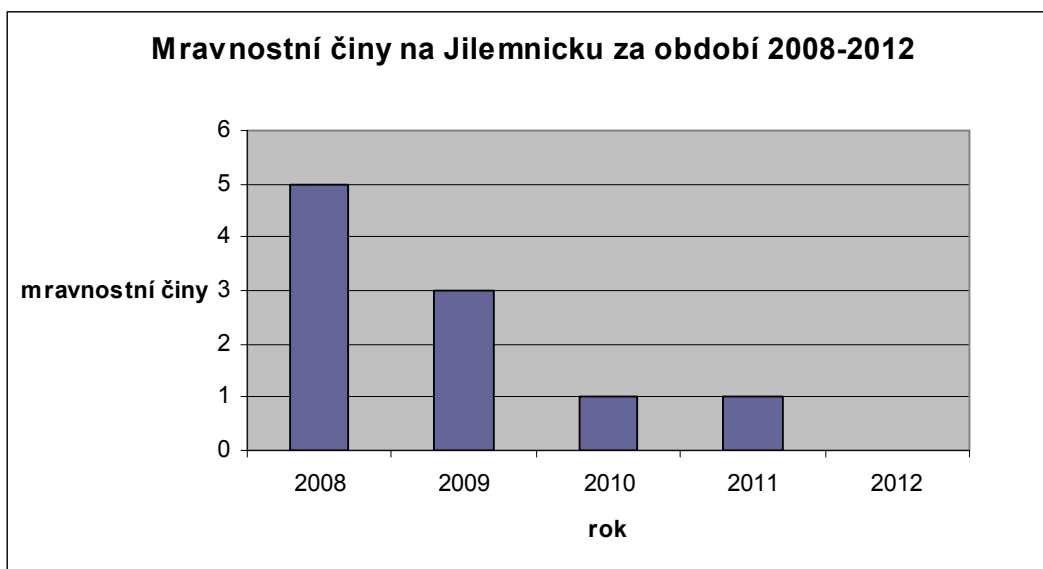

Graf 2: Násilné činy na Jilemnicku

Zdroj: vlastní zpracování na základě [35]

6.1.2 Mravnostní činy

Na grafu (Graf 3) je patrné, že mravnostních činů za celý rok na Jilemnicku nebývá mnoho. Jedná se o množství do desítky. V roce 2008 bylo 5 činů, v roce 2009 byly již jen tři činy, v roce 2010 a 2011 jich bylo po jednom činu a v roce 2012 není zaznamenán žádný mravnostní čin. Jak je zde vidět, tak v roce 2008 bylo pět mravnostních činů a v roce 2012 už nebyl žádný a trestné činy klesaly.

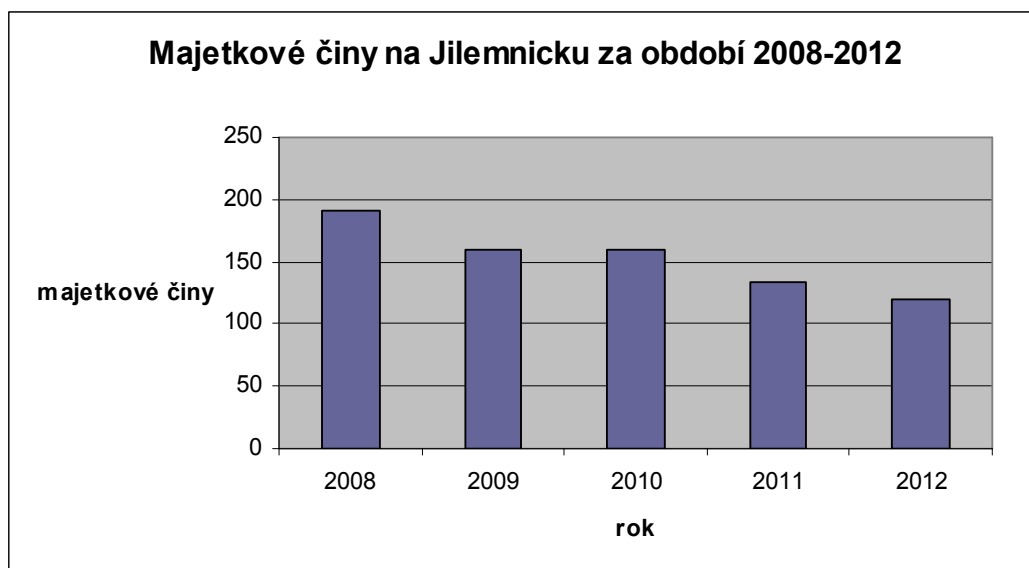

Graf 3: Mravnostní činy na Jilemnicku

Zdroj: vlastní zpracování na základě [35]

6.1.3 Majetkové činy

Jak je vidět na grafu (Graf 4), majetkové činy v mikroregionu klesají. Zatímco v roce 2008 bylo zaznamenáno 191 činů, v roce 2012 to bylo už jen 120 činů. Dále pak v roce 2009 bylo 159 trestných činů, v roce 2010 jich bylo 160 a v roce 2011 bylo 134 majetkových činů.

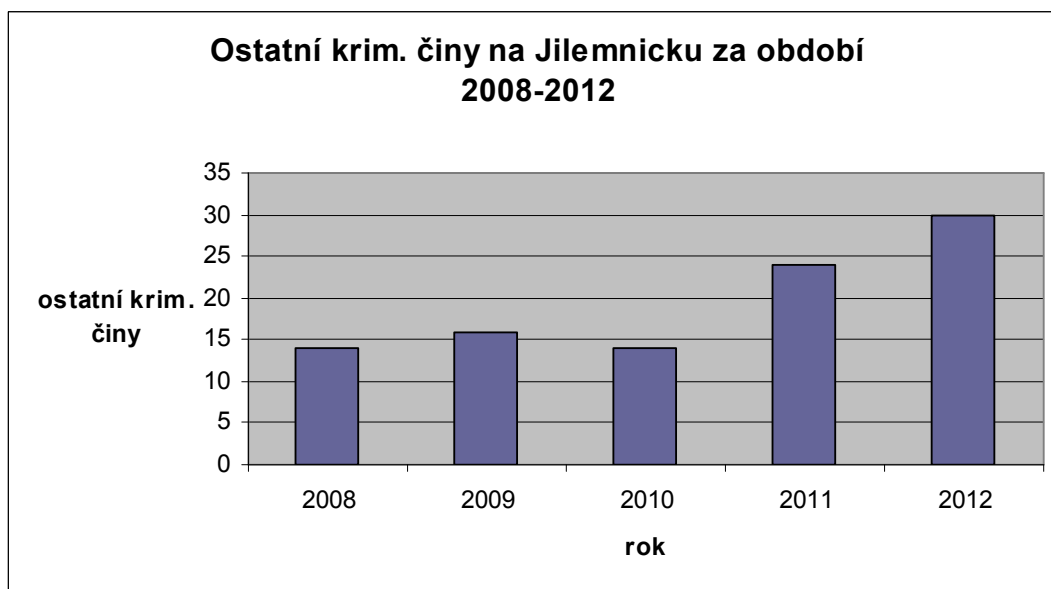

Graf 4: Majetkové činy na Jilemnicku

Zdroj: vlastní zpracování na základě [35]

6.1.4 Ostatní kriminální činy

Na rozdíl od mravnostních činů a majetkových činů ostatní kriminální činy přibývají. Jak naznačuje Graf 5, ostatní kriminální činy na Jilemnicku stále rostou. Zatímco v roce 2008 bylo v mikroregionu pouze 14 činů, za čtyři další roky počet stoupl o 16, takže v roce 2012 zde bylo 30 kriminálních činů. Pro informaci v roce 2009 bylo spácháno 16 kriminálních činů, v roce 2010 jich bylo 14 a v roce 2011 bylo 24 trestných činů.

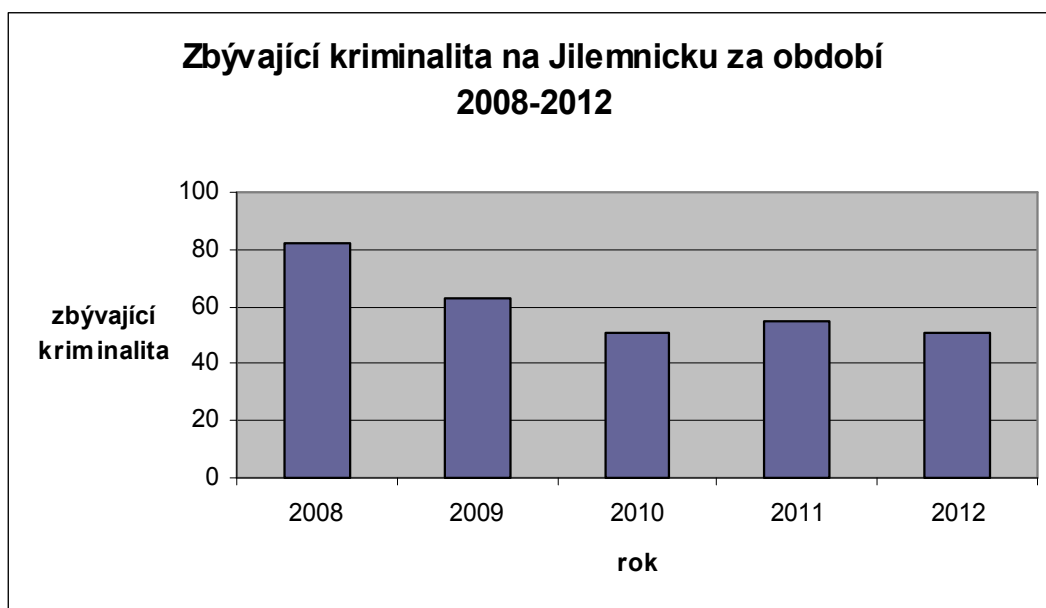

Graf 5: Ostatní kriminální činy na Jilemnicku

Zdroj: vlastní zpracování na základě [35]

6.1.5 Zbývající kriminalita

Zbývající kriminalita v mikroregionu relativně klesá. Jediný výkyv v poklesu je zaznamenán v roce 2011 s počtem 55 trestných činů. Jinak lze z grafu (Graf 6) vypožorovat, že kriminalita klesá a největší počet trestných činů byl v roce 2008 oproti roku 2012, kdy počet činů klesl o 31. V roce 2008 bylo tedy spácháno 82 činů, v roce 2009 jich bylo 63, dále v roce 2010 bylo 51 činů, v roce 2011 se zločinci dopustili 55 činů a v roce 2012 jich bylo 51.

Graf 6: Zbývající kriminalita na Jilemnicku

Zdroj: vlastní zpracování na základě [35]

6.1.6 Hospodářské činy

Hospodářské činy podle grafu níže (Graf 7) se stále mění. V roce 2008 bylo 22 činů, v roce 2009 je zaznamenáno 31 činů, což je nejvyšší počet za posledních pět let, v roce 2010 bylo 23 činů, v roce 2011 je zaregistrován nejmenší počet činů, a to 20, a za poslední rok 2012 je zachyceno 22 trestných činů.

Co je zajímavé, že rok od roku stoupají škody způsobené těmito činy. Za rok 2008 byla způsobena škoda 2 712 000 Kč, za rok 2009 byla škoda 1 888 000 Kč, za rok 2010 byla škoda 2 275 000 Kč, za rok 2011 byla škoda 3 951 000 Kč a za rok 2012 byla 13 583 000 Kč. Je paradoxem, že nejmenší škoda byla způsobena v roce 2009, kdy bylo uskutečněno nejvíce hospodářských činů, a největší škoda byla způsobena v roce 2012, který je jedním z roků, kdy byl zaznamenán jeden z nejmenších počtů činů za posledních pět let.

Graf 7: Hospodářské činy na Jilemnicku

Zdroj: vlastní zpracování na základě [35]

6.1.7 Kriminalita spojená s návykovými látkami a recidivisty

V roce 2012 došlo k celkem 14 případům zjištění řidičů motorových vozidel řídících pod vlivem omamných látek, a to jen na území obce Jilemnice, v celém teritoriu ORP Jilemnice bylo 28 případů. Oproti roku 2011, kdy bylo v celém teritoriu zjištěno 14 případů, z toho na území obce Jilemnice 11, došlo tedy k 100% nárůstu těchto deliktů u řidičů.

Oblast užívání a distribuce drog v běžné populaci, ve školách a v prostředí zábavy je specializací Služby kriminální policie a vyšetřování v Semilech, která se touto problematikou zabývá podrobněji a řeší ji na svém útvaru. Ve spolupráci Policie ČR Jilemnice se Službou kriminální policie v Semilech bylo zjištěno, že v loňském roce došlo v obci Jilemnice ke dvěma základním realizacím proti pachatelům v této oblasti. První realizací byl zátah proti distributorům kvalitní marihuany přímo na autobusovém nádraží. Zde byli zatčeni čtyři hlavní pachatelé, kteří byli následně pravomocně odsouzeni za distribuci a nedovolenou výrobu drog. Šlo o organizovaný gang, který provozoval distribuční síť nejen v mikroregionu Jilemnicko, ale i jinde po republice, a ve kterém byli následně zatčeni ještě další pachatelé.

Druhým případem bylo zatčení a odsouzení pachatele za distribuci pervitinu, taktéž na území obce Jilemnice. Jednalo se o pachatele – recidivistu, který však byl po prezidentské amnestii na začátku roku 2013 propuštěn zpět na svobodu.

Nelze tvrdit, že by k užívání drog docházelo v určitých specifických skupinách, neboť zastoupení cizinců či etnických menšin není v našich evidencích výrazně odlišeno od

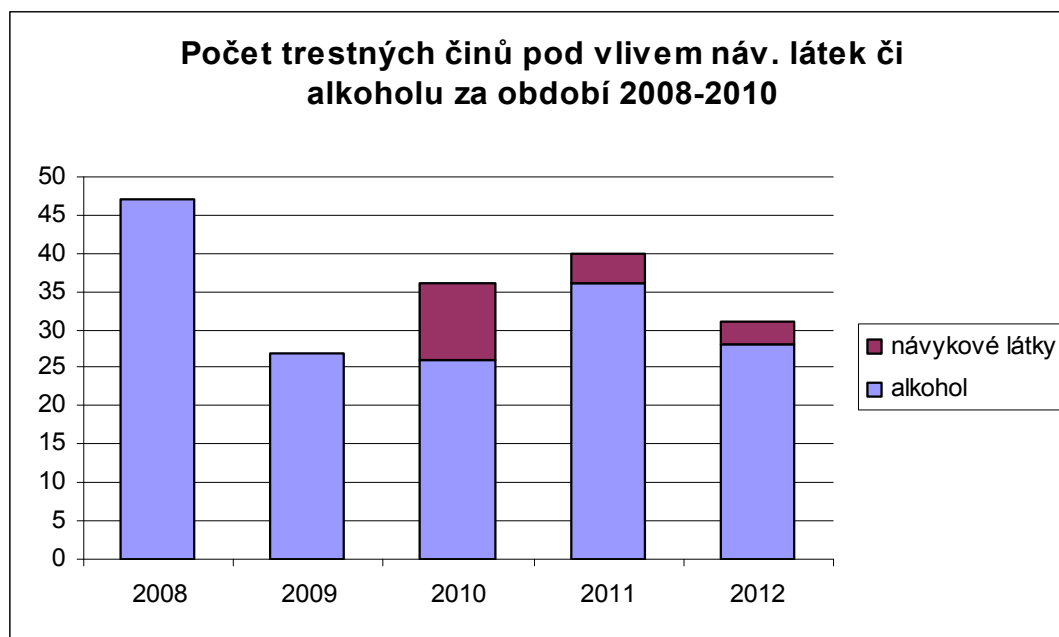
uživatelů české národnosti, ba naopak. Zjištění užívání drog u cizinců a etnických menšin je pouze minimální. Užívání drog souvisí spíše se vzdělaností obyvatel a rodinnými poměry uživatelů. Souhrnně lze ale konstatovat, že u uživatelů drog na Jilemnicku se neustále snižuje jejich věková hranice.

Z Tabulky 3 a z Grafu 8 je zřejmé, že počet trestných činů nemá dlouhodobou tendenci vzestupu nebo sestupu. V roce 2008 bylo celkově nejvíce trestných činů spácháno pod vlivem návykových látek, z toho všechny byly způsobeny požitím alkoholu. Ani v roce 2009 nebyly zaznamenány žádné činy pod vlivem návykových látek, způsobil je opět jen alkohol. Až od roku 2010 je vidět, že se objevují návykové látky. Nejvíce činů pod vlivem drog bylo v roce 2010, a i když se v roce 2011 počet činů pod vlivem zvýšil, počet jednání způsobených požitím návykových látek klesl, zvýšil se totiž počet činů pod vlivem alkoholu.

Tabulka 3: Počet trestných činů pod vlivem návykových látek

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Alkohol	47	27	26	36	28
Návykové látky	0	0	10	4	3

Zdroj: vlastní zpracování na základě [35]

Graf 8: Počet trestných činů pod vlivem návykových látek a alkoholu

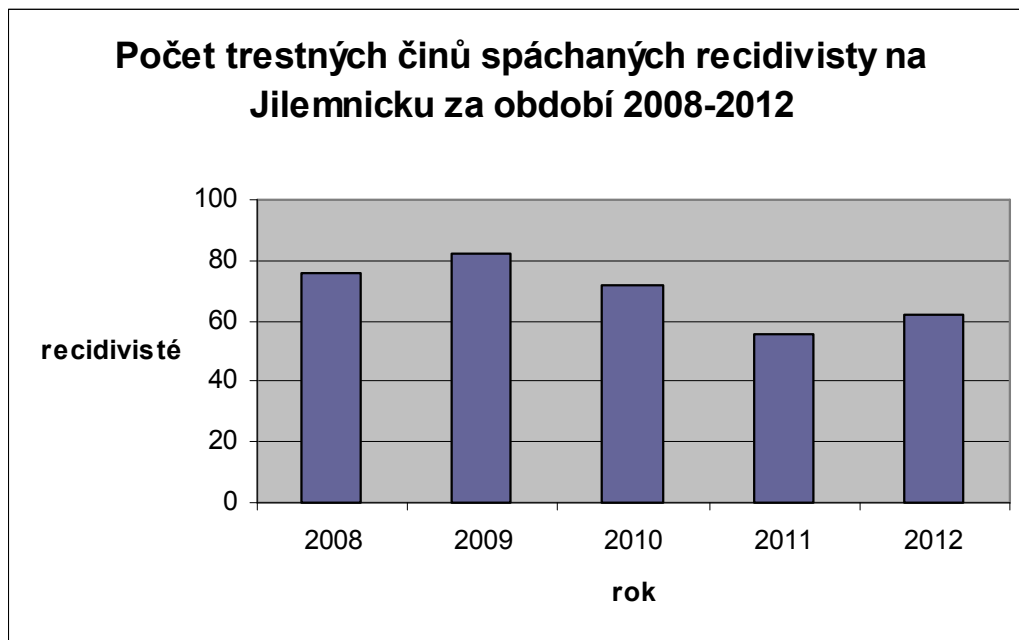
Zdroj: vlastní zpracování na základě [35]

Počet trestných činů spáchaných recidivisty kolísá. Jak je vidět, v roce 2008 bylo 76 činů, v roce 2009 se počet o 6 činů zvýšil, ale v roce 2010 a v roce 2011 počet klesl, až v roce 2012 se počet opět mírně zvýšil o šest činů.

Tabulka 4: Počet trestných činů způsobených recidivisty

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Recidivisté	76	82	72	56	62

Zdroj: vlastní zpracování na základě [35]

Graf 9: Počet trestných činů spáchaných recidivisty na Jilemnicku

Zdroj: vlastní zpracování na základě [35]

6.2 Nezaměstnanost na Jilemnicku

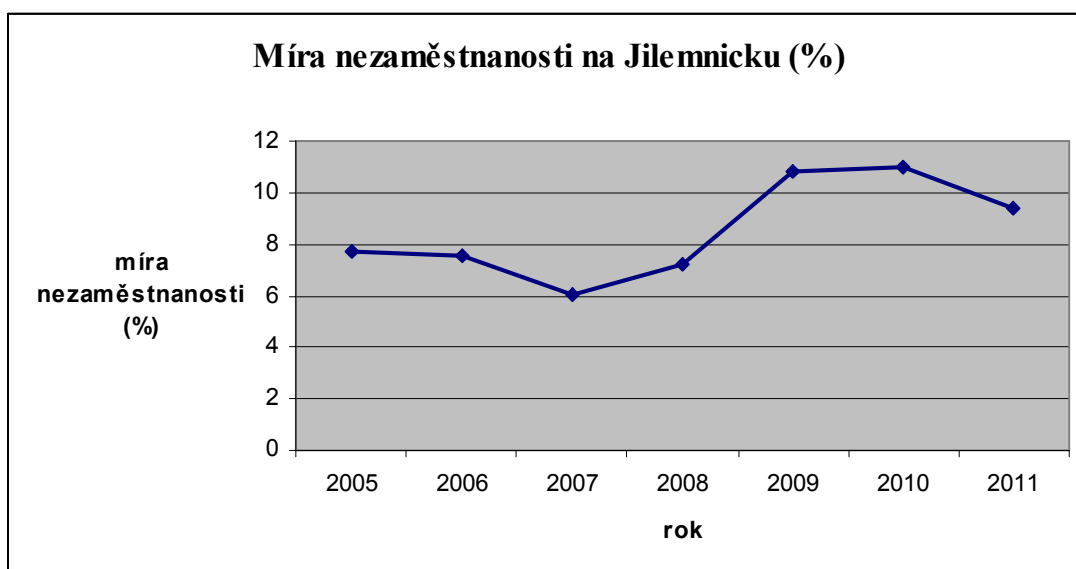
Nezaměstnanost na Jilemnicku se podle dostupných informací nejeví příznivě. Jak lze spatřit v tabulce (Tabulka 5) počet uchazečů o zaměstnání rapidně vzrostl. Na grafu (Graf 10) je vidět, že nejvyšší míra nezaměstnanosti byla v roce 2010 oproti roku 2007, a to o 4,93%. Dále lze pozorovat, že křivka nemá tendenci pouze klesat nebo pouze růst. Spíše připomíná sinusoidu, tedy že klesá, poté (v roce 2007) začne stoupat a (v roce 2010) opět klesá.

Tabulka 5: Nezaměstnanost na Jilemnicku

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Nezaměstnanost na Jilemnicku							
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	965	939	746	888	1285	1289	1130
Z toho (%):							
dosažitelní	93,4	94	94,4	95,3	98,4	99,2	97,2
občané se zdravotním postižením	13	12,2	15,8	15	11,4	10,2	10,6
absolventi	7,7	7,7	6,6	6,4	7,1	6,1	7
osoby s délkou evidence nad 12 měs.	35,4	31,8	32,4	24	25	29,7	35,2
Volná pracovní místa	90	143	200	74	40	35	55
Počet uchazečů na 1 volné prac. místo	10,7	6,6	3,7	12	32,1	36,8	20,5
Míra nezaměstnanosti (%)	7,73	7,57	6,04	7,25	10,85	10,97	9,41

Zdroj: přepracováno podle [34]

Graf 10: Míra nezaměstnanosti na Jilemnicku

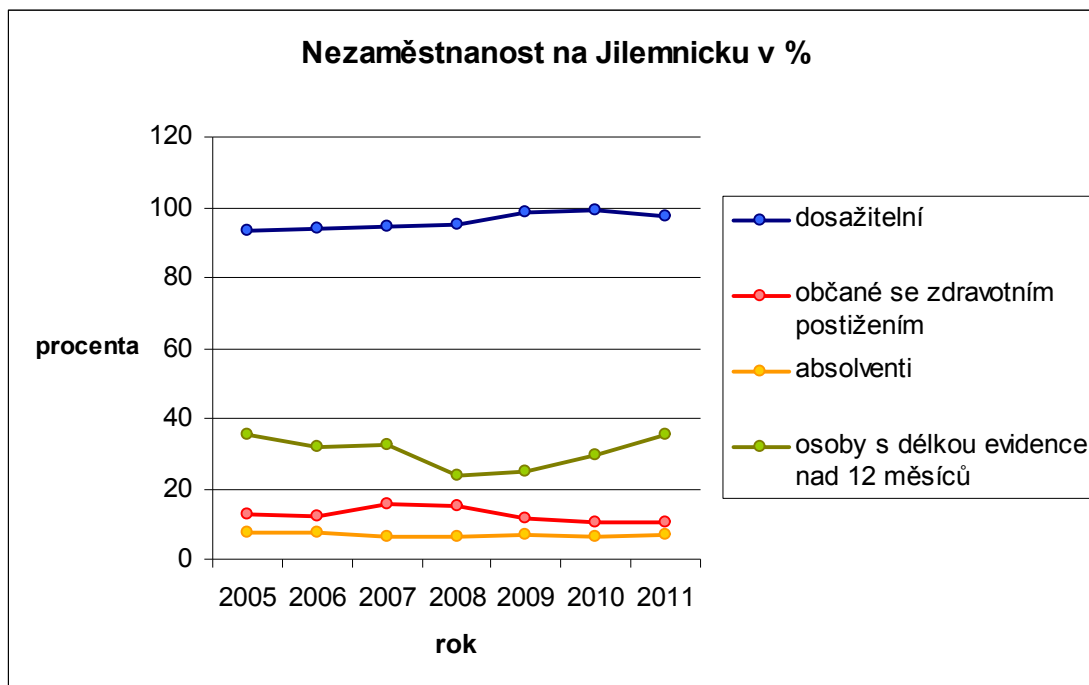
Zdroj: vlastní zpracování na základě [34]

Graf 11 popisuje rozdělení uchazečů o zaměstnání podle schopnosti uplatnění se na trhu práce. Uchazeči, které lze označit za dosažitelné, jsou uchazeči, kteří se mohou nejsnadněji uchytit na trhu práce. Podle Grafu 11 lze zpozorovat, že nejvíce dosažitelných uchazečů bylo v roce 2010 a to 99,2% oproti roku 2005, kdy bylo těchto žadatelů o 5,8% méně.

Možnost uplatnit se na trhu práce pro osoby se zdravotním postižením byla v roce 2005 a v roce 2006 malá, ale od roku 2007 tato možnost rok od roku roste.

Z Grafu 11 je možné vyčíst, že nezaměstnanost absolventů s různým dosaženým vzděláním kolísá.

Nezaměstnanost uchazečů o zaměstnání, kteří jsou evidováni na Úřadu práce (dále jen „ÚP“) v Jilemnici déle než 12 měsíců, v letech 2005 až 2007 kolísala, ale od roku 2008 mají tito dlouhodobě nezaměstnaní ještě horší možnost uplatnit se na trhu práce a jejich nezaměstnanost stoupá.

Graf 11: Nezaměstnanost na Jilemnicku

Zdroj: vlastní zpracování na základě [34]

Programy pro nezaměstnané na Jilemnicku

Aby se eliminoval počet nezaměstnaných v mikroregionu Jilemnicko na minimum, snaží se jim Úřad práce v Jilemnici pomoci. Úřad práce dostává obvykle nabídku od organizací, které dělají projekt pro nezaměstnané. ÚP ji přijme a nabízí ji dále už konkrétním uchazečům o práci. Projekty jsou časově omezeny a jsou určeny většinou pro různé územní celky, tzn. že jsou projekty pouze pro Jilemnicko, ale pak mohou být i pro celý Liberecký kraj, pod který Jilemnicko spadá, nebo výjimečně je projekt například jen pro Orlické hory, ale jelikož Jilemnicko splňuje podmínky pro tento projekt, tak je nabídnut i Jilemnicku.

Jeden z nabízených projektů se jmenuje Stáže ve firmách – vzdělávání praxí. Projekt je zaměřen na získání praxe pro stážisty ve firmách pod dohledem zkušeného mentora firmy v délce 1 až 6 měsíců. Náklady na průběh stáže jsou hrazeny z rozpočtu projektu. Program je určen pro občany ČR (mimo OSVČ) s trvalým bydlištěm mimo hlavní město Praha a mohou to být absolventi, nezaměstnaní, osoby vracející se na trh práce a osoby mající zájem o kariéerní vzdělávání. V projektu je možnost interně proškolení pracovní sílu z podporovaných

zdrojů, po skončení stáže může být stážista zaměstnaný ve firmě, kde stáž vykonával. Stážista si zvýší konkurenceschopnost na pracovním trhu, propojí teorii s praxí a naváže kontakty.

Další z programů je „Vzdělávání k rozvoji drobného zemědělství v obcích Libereckého kraje“. Cílem kurzu je rozvoj znalostí a dovedností v oblasti drobného zemědělství. Účastníci se seznámí s potřebnými podmínkami k využití vlastních zdrojů přímo v obcích Libereckého kraje (vybudování malých farem, chovů, sběru bylin a lesních plodin, k potravinářské malovýrobě apod.). Osnovy kurzu jsou přímo sestaveny s ohledem na klimatické podmínky, terénní podmínky a agroturistiku. Náplní kurzu je zlepšit zemědělské a chovatelské dovednosti, komunikační a prodejní dovednosti, práci na počítači a seznámit se s legislativou ohledně zemědělství.

Projekt pro osoby s tělesným postižením a s bydlištěm na území Libereckého kraje se jmenuje „S D.R.A.Kem do práce“. Cílem tohoto programu je zprostředkování pracovního uplatnění pro 6 osob ze skupiny 22 lidí, kteří vstoupí do projektu. Mezi aktivity projektu patří motivační a diagnostická část, na níž navazuje společná rekvalifikace v oblasti ICT a výběrová odborná rekvalifikace spojená s dvoutýdenní odbornou praxí.

Poslední projekty, které stojí za zmínku, jsou „Šance pro rodiče v Libereckém kraji!“ a „Na vlastní noze“. Projekt Šance pro rodiče je určen pro zájemce o zaměstnání pečující o dítě do 15 let a na tomto kurzu se mohou seznámit s motivačními aktivitami. Je pro ně připraveno skupinové a individuální poradenství, bilanční, profesní nebo osobnostní diagnostiky, rekvalifikační kurzy z oborů účetnictví, administrativní práce, ICT nebo masér.

Projekt Na vlastní noze je určen pro dlouhodobě nezaměstnané ženy, pro ženy ohrožené nezaměstnaností, pro ženy začínající podnikání, které pečují o děti do 15 let a pro muže v obdobné situaci jako ženy s malými dětmi. Na kurzu je připraven poradenský program, je zde možnost sdílet zkušenosti s lidmi, kteří se rozhodli též podnikat, jsou přichystány besedy.

ÚP nabízí uchazečům o zaměstnání kromě těchto projektů také různé rekvalifikační kurzy nebo besedy, které jsou pořádány přímo v posluchárně v prostorách Úřadu práce v Jilemnici.

6.3 Národnostní menšiny na Jilemnicku

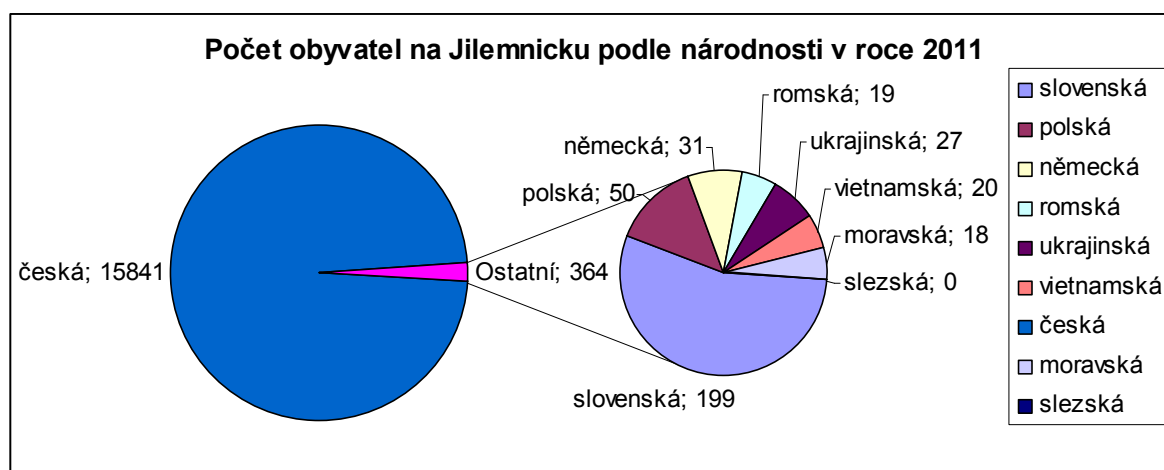
Tabulka 6 a Graf 12 uvádí počet obyvatelstva podle národnosti na Jilemnicku, který byl zjištěn z dat Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Jak lze vyčíst, tak národnostních menšin je v mikroregionu dost, ale vyskytují se v malém množství. Když bude pominuta česká národnost, která tvoří největší skupinu, tak po ní je zde nejvíce obyvatel ze Slovenska, kteří

sem přijíždějí hlavně kvůli práci na stavbách. Další nejvíc zastoupenou skupinou jsou Poláci, poté Němci, Ukrajinci, Vietnamci a nejméně je na Jilemnicku Romů a Moravanů.

Tabulka 6: Počet obyvatel podle národnosti v roce 2011

česká	15841
moravská	18
slezská	0
slovenská	199
polská	50
německá	31
romská	19
ukrajinská	27
vietnamská	20

Zdroj: přepracováno podle [18]

Graf 12: Počet obyvatel na Jilemnicku podle národnosti v roce 2011

Zdroj: vlastní zpracování na základě [18]

Národnostní menšiny netvoří pro Jilemnicko nějaký výrazný problém. Podle zjištěných informací se obyvatelé národností nesestěhovávají do jednoho místa, ale jsou rozmístěni po celém regionu. To znamená, že se začnou chovat jako čeští občané a nedělají problémy.

Nepříjemností by bylo, kdyby se skupiny soustřeďovaly do jednoho místa a vytvořily tzv. ghetta. To se pak může stát, že skupiny začnou ničit majetek, dělat hluk, obtěžovat okolí. Na Jilemnicku byl takový případ v minulosti, kdy se členové jedné národnosti sestěhovali do jedné lokality, kde kvůli nim museli každý den zasahovat policisté.

7 ŘÍZENÉ ROZHOVORY S VEDOUCÍMI ORGANIZACÍ

Pro bakalářskou práci byla použita metoda řízeného rozhovoru. Tato metoda byla zvolena z důvodu nejefektivnějšího a nejkvalitnějšího sesbírání potřebných informací.

Pro rozhovory byli vybráni zástupci z Policie ČR Jilemnice, Městské policie Jilemnice, Sociálního odboru v Jilemnicích. Byly použity otevřené otázky a všechny odpovědi byly nahrány a písemně zaznamenány. Rozhovory byly poskytnuty pro zjištění informací o sociálně patologických jevech, mezi které je možné zařadit následující: bezdomovectví, nezaměstnanost, drogy a alkohol, kriminalita. Otázky byly kladeny ohledně získání informací týkajících se bezpečnosti na Jilemnicku a o spolupráci složek.

7.1 Rozhovor se zástupkyní vedoucího oddělení PČR v Jilemnicích

1. Jaká je problémovost s drogami a alkoholem na Jilemnicku a jakým způsobem se problémovost sleduje?

Problémy obecně s drogami řeší kriminální policie, takže náš region řeší Kriminální policie v Semilech. My máme opravdu jen ty hodně málo významné trestné činy a přestupky, tzn. držení drog v malém množství nebo jízda pod vlivem drog. Problémovost sleduje spíše odbor sociálních věcí. Oni tam mají kontakty na neziskové organizace, které sem jezdí pomáhat.

2. Jak hodnotíte bezpečnost lidí na Jilemnicku a co se pro bezpečnost dělá?

Bezpečnost na Jilemnicku hodnotím jako velmi dobrou. Jako matka bych se bála děti v noci pouštět ven, ale když to vezmu profesionálně, tak si myslím, že zde to riziko není. Samozřejmě, vždycky je nějaké procento, nějaká šance, že se střetnete zrovna s individuem, které je v danou chvíli na daném místě. Ale toto riziko existuje vždycky. Jediná místa, která jsou více nebezpečná, jsou vlaková nádraží a autobusová nádraží. Tam se shlukují drogově závislí a u těch nikdy nevíte, co udělají. Ale ve většině případů nejsou agresivní.

3. Jaké jsou problémy s národnostními menšinami na Jilemnicku?

Problémy s národnostními menšinami na Jilemnicku nemáme.

4. Souvisí nějak sociálně patologické jevy s kriminalitou na Jilemnicku?

Vždycky souvisí. Vždycky když je například zvýšená nezaměstnanost, tak se zvýší kriminalita.

5. Jak spolu spolupracují složky PČR, Městská policie Jilemnice, Sociální odbor Jilemnice a ÚP Jilemnice?

Spolupráce těchto státních orgánů je vždycky provázaná. Spolupracujeme na akcích, například proti prodeji alkoholu a cigaret mladistvým nebo při kontrole na diskotékách, tam jsme se spojovali jak s městskou policií, tak s OSPODem, protože odbor sociálních věcí musel být na telefonu, když byl nalezen na diskotéce mladistvý pod vlivem. S úřadem práce spíše nespolupracujeme. Jen výjimečně a spíše písemně, když od nich něco potřebujeme.

6. Podílí se policie na nějakých preventivních programech proti kriminalitě a sociálně patologickým jevům?

Určitě, podílí, ale nepodílí se jako okrsek takový, ale kraj. K tomu je určený policista v rámci Libereckého kraje, a to je poručík Kmínek. My děláme občas prevenci, že dojíždíme do škol. Děláme besedy, ukázky a děti to baví. Tyto besedy jsou určeny převážně pro 2. stupně základních škol, ale ještě se nám nestalo, aby nepřivedli i děti z 1. stupňů. Besedy jsou všeobecně zaměřené, takže se tam děti dozvědí o nebezpečí drog, o silničním provozu, kde děti mají i test, jestli se chovají bezpečně v silničním provozu.

7. Jak je rozšířené bezdomovectví na Jilemnicku a jak mohou bezdomovci ohrožovat společnost?

Co se týče bezdomovců, tak pár jich tady máme a pár jich kriminálních je. Chodí do supermarketů krást alkohol a cigarety. Nelze to ovšem ani rozdělit na ženy a muže. Někdy kradou v obchodech i ženy.

7.2 Rozhovor s velitelem strážníků Městské policie Jilemnice

1. Jaká je problémovost s drogami a alkoholem na Jilemnicku a jakým způsobem se problémovost sleduje?

Na sociálním odboru Vám řekne slečna Krůfová asi víc. Od nás se toho o drogách moc nedozvíte, ne že bychom to tajili, ale my nyní sloužíme jen denní služby a drogy patří spíše do nočního života. Co se týče drog, tak se jedná spíše o jednorázové případy jako například nález použitých injekčních stříkaček. Alkohol je problémem spíše bezdomovců, kterých jsme se v téhle době zrovna zbavili. U dětí alkohol evidujeme většinou na začátku prázdnin, kdy chtějí oslavit konec školy. Ale přes zimu moc případů nemáme.

2. Jak hodnotíte bezpečnost lidí na Jilemnicku a co se pro bezpečnost dělá?

Bezpečnost na Jilemnicku hodnotím jako dobrou. Myslím, že nám tady dost pomáhá kamerový systém. Už jen kvůli tomu, že lidé mají lepší pocit a cítí se díky kamerám bezpečněji. I když se najdou i lidé, kterým vadí, že jsou pod kamerovým dohledem. Já jako občan s tím tedy žádný problém nemám, ale to je věc názoru. Kamerový systém se snažíme rozšířit. Nově máme zprovozněnou kameru u základních škol. Přes den je třeba rizikovější i autobusové nádraží. Čas od času se objeví školáci čekající na autobus, kteří nemají co dělat, tak se zde může objevit i šikana. To poté řeší zástupci ze školy a sociální odbor. Ale i na autobusovém nádraží máme kamery, takže když se něco takového objeví, tak tomu lze zabránit.

3. Jaké jsou problémy s národnostními menšinami na Jilemnicku?

S národnostními menšinami problémy nejsou. Jsou ojedinělé případy, kdy třeba Slovák, který tady pracuje jako zedník na stavbách, dostane výplatu a chce to oslavit a najdeme ho ležet někde na ulici nebo v parku během dne pod vlivem, ale to jsou opravdu výjimky. A co se týče Romů, tak těch tu máme málo. A hlavně žijí rozprostřeni po celém regionu. Když žije rodina Romů v paneláku Čechů, tak se po určité době začnou chovat jako ostatní lidé a jsou bezproblémoví. V minulosti se nám zde ale událo, že se seskupovali do určitých lokalit, sestěhovali se dohromady a dělali problémy, například jedna z lokalit byl Hrabačov – Lipky. Tam tvořili tři čtvrtiny bytovky a tam jsme zasahovali dnes a denně. Ale v dnešní době národnostní menšiny nepovažuji za problém.

4. Souvisí nějak sociálně patologické jevy s kriminalitou na Jilemnicku?

Určitě souvisí. Např. čím je zde větší míra nezaměstnanosti a čím více lidí pod vlivem alkoholu a drog je, tím větší je riziko kriminality. Ale u bezdomovců bych s tím tolik nesouhlasil. Bezdomovci jsou většinou bezproblémoví, jen jsou ostatním lidem proti srsti, protože se na ně špatně kouká, jsou špinaví a žebrají.

5. Jak spolu spolupracují složky PČR, Městská policie Jilemnice, Sociální odbor Jilemnice a ÚP Jilemnice?

S úřadem práce snad ani nespolupracujeme, pouze výjimečně, když mají nějakého klienta, se kterým mají špatnou zkušenost, tak si nás zavolají, ale jinak ne. Se sociálním odborem samozřejmě ano a se státní policií spolupracujeme, jak to den přinese.

6. Podílí se policie na nějakých preventivních programech proti kriminalitě a sociálně patologickým jevům?

Děláme pro základní školy besedy, ale teď si to převzali spíše kolegové od PČR Semily. My se spíš aktivněji účastníme, když je nějaká akce venku pro děti. Dělali jsme akce i pro seniory, nějaké diskuze, představení městské policie. U školáků se dělá kontrola na cyklisty, kdy se buď pochválí, nebo se jim poradí, co mají změnit. Na ZŠ se dělají ještě besedy na téma prázdniny, volnočasové aktivity nebo se dělá cvičení celého IZS, u kterého působíme i my jako ostatní složka IZS (např. cvičení požáru na ZŠ).

Prevence je sice jeden z úkolů městské policie, ale jelikož jsme tady jen tři strážníci, tak se to bohužel nedá realizovat.

7. Jak je rozšířené bezdomovectví na Jilemnicku a jak mohou bezdomovci ohrožovat společnost?

Bezdomovectví na Jilemnicku není rozšířené. Počet bezdomovců je opravdu malý. Většinou to chodí tak, že když jeden odejde nebo umře, tak se vzápětí objeví nějaký nový. Ale dohromady tady máme dva stálé bezdomovce, na které se ale nabalují další občané z Jilemnicka, kteří jako bezdomovci sice vypadají, ale normálně mají kde bydlet. Tito lidé jsou nezaměstnaní, a jelikož se doma nudí, tak si jdou pohovořit s těmito bezdomovci na lavičku, finančně si vypomáhají na alkohol a cigarety, půjčují si věci atd. Problémem pro společnost ze strany bezdomovců bylo jejich žebrání před supermarkety. To lidi obtěžovalo. Ale jinak nejsou nebezpeční, ani moc nekradou. V obchodech kradou snad všechny skupiny obyvatelstva, od školáků počínaje po prastarou babičku, která si chtěla přilepšit k malému důchodu. Takže tam kradou opravdu různí jedinci. Ale ještě abych se vrátil k našim dvěma stálým bezdomovcům. V této době jsme je poslali do azylového domu v Liberci, kdy jeden tam dosud podle našich informací bydlí a druhý skončil s omrzlinami v nemocnici, protože přestěhování nějak špatně nesl.

7.3 Rozhovor s vedoucím Odboru sociálních věcí v Jilemnici

1. Jaká je problémovost s drogami na Jilemnicku? Jsou nějaké organizace na Jilemnicku, které pomáhají drogově závislým?

Problémovost s drogami nevidujeme příliš velkou. Na Jilemnicku nemáme žádné organizace zřizované městem, které by drogově závislým pomáhaly. Klientům doporučujeme organizace s celokrajskou působností, a to jsou Advaita a Most k naději – terénní program. Poté odkazujeme na nejbližší terénní program od organizace Riaps, který sídlí v Trutnově, ale

dojízdí i do nedalekého Vrchlabí, které ale nepatří do Jilemnicka. Tyto terénní programy mají vždy stanovený čas, kdy a kde je drogově závislý může nalézt. S organizací se lze dohodnout i po telefonu. Tyto organizace poskytují informační servis. Dávají informace o bezpečnějším braní drog, sexu, pohlavně přenosných nemocech. Vyměňují použité stříkačky za sterilní. Zprostředkovávají jim odbornou pomoc, detox, léčbu, psychiatra či terapeuta. Testují na HIV, žloutenku typu C, syfilis, těhotenské testy nebo poskytují i první pomoc a základní zdravotní ošetření.

2. Jak hodnotíte bezpečnost lidí na Jilemnicku?

Bezpečnost lidí sociální odbor příliš neřeší, bezpečnost na Jilemnicku má v kompetenci Policie ČR a Městská policie v Jilemnici.

3. Jaké jsou problémy s národnostními menšinami na Jilemnicku?

Problémy s národnostními menšinami nebyly zaznamenány. Je to dáno tím, že v celém regionu není žádná specifická lokalita s vyšším výskytem jakékoliv národnostní menšiny. Vždy se jedná pouze o rodinu (nebo dvě) žijící společně. Problém je spíše vysoká nezaměstnanost v daných lokalitách (Hradsko, Poniklá, Levínská Olešnice) než příslušnost k etniku.

4. Jak spolupracují složky PČR, Městská policie Jilemnice, Sociální odbor Jilemnice a ÚP Jilemnice?

S policií (oběma) spolupracujeme velmi úzce – viz přestupky. Ale také poznatky ze šetření, podezření na domácí násilí apod.

S ÚP je spolupráce zejména v oblasti HN a dalších dávek. Spolupráce je velmi slabá.

5. Podílí se sociální odbor na nějakých preventivních programech proti sociálně patologickým jevům, zejména tedy proti drogové závislosti?

Preventivní programy proti drogám registrujeme hlavně ve školách, ale tam si to zařizují školy většinou samy. Ze strany soc. odboru je velmi dobrá spolupráce s Policií ČR (společné besedy na školách), s městskou policií. Opakovaně posíláme do škol nabídku preventivních programů a záleží na školním drogovém preventivistovi, jestli projeví zájem, či nikoliv.

Vyřizujeme přestupkovou agendu podle zákona č.200/1990 Sb., o přestupcích, např. §30 odst. 1 – přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomániemi.

6. Jak je rozšířené bezdomovectví na Jilemnicku a jak sociální odbor pomáhá bezdomovcům?

Na Jilemnicku není bezdomovectví moc rozšířené. Tuto problematiku řeší od roku 2012 Úřad práce v Jilemnici. Bezdomovcům je poskytována poradenská činnost, pomoc s doklady, vyjednávání s úřady, pomoc se zdravotní péčí a s ubytováním. Např. vyjednali jsme ubytování v azylovém domě v Liberci, převod dávek hmotné nouze (dále jen „HN“) na ÚP do Liberce apod. Azyl na Jilemnicku není. Lidé bez přístřeší jsou ubytováni v soukromých ubytovnách. Tato kapacita je však nedostačující. Často vyjednáváme ubytování v okolních obcích (Vrchlabí), kde jsou větší kapacity ubytoven. Pokud je klient vyplácen v dávkách HN, je doplatek na bydlení posílán ÚP přímo na adresu majitele ubytovny. Neexistuje sociální bydlení. Absence zákona o bydlení je již dlouho kritizována jak veřejností, tak majiteli domů. Bohužel není politická vůle.

7. Přispívá EU nějak na sociální programy na Jilemnicku?

V rámci Jilemnicka není čerpána žádná dotace na preventivní programy u EU v sociální oblasti.

7.4 Shrnutí řízených rozhovorů

Tabulka 7 obsahuje souhrn odpovědí na stejné otázky z řízených rozhovorů. Je zde vidět, že odpovědi od všech vedení se téměř shodují, i když někdy ne zcela úplně.

Tabulka 7: Souhrn odpovědí z řízených rozhovorů

<i>npor. Mgr. Miroslava Brožová - PČR</i>	<i>strážník Zelinka – Městská policie Jilemnice</i>	<i>Bc. Jaroslav Kandl – Sociální odbor Jilemnice</i>
1. Jaká je problémovost s drogami na Jilemnicku?		
- řeší to Kriminální policie v Semilech, - PČR v Jilemnici řeší jen málo významné přestupky	- řeší sociální odbor, - Městská policie řeší jen jednorázové případy, např. nález injekčních stříkaček	- neevidují příliš velkou problémovost
2. Jak hodnotíte bezpečnost lidí na Jilemnicku?		
- velmi dobrá, - riziková místa jsou vlaková a autobusová nádraží	- dobrá, - rizikovější jsou pouze nádraží	- soc. odbor neřeší, - v kompetenci policií
3. Jaké jsou problémy s národnostními menšinami na Jilemnicku?		
- problémy nemají	- problémy nejsou	- problémy nebyly zaznamenány
4. Podílí se Vaše organizace na nějakých preventivních programech proti kriminalitě a sociálně patologickým jevům?		
- má v kompetenci pracovník z kraje, - PČR dělají pouze besedy pro školy	- besedy na ZŠ	- besedy na školách
5. Jak je rozšířené bezdomovectví na Jilemnicku?		
- pár bezdomovců zde je	- není rozšířené, - evidují dva stále bezdomovce	- není moc rozšířené

Zdroj: vlastní zpracování

Na první otázku, jaká je problémovost s drogami na Jilemnicku, orgány vždy odpověděly, že to řeší jiná organizace. Na PČR kriminalitu s drogami řeší Kriminální policie v Semilech. Městská policie usoudila, že to řeší spíše Odbor sociálních věcí v Jilemnici, a to i z důvodu, že na Městské policii v Jilemnici je málo strážníků, kteří slouží jen denní směny, a drogy jsou na Jilemnicku spíše nočním problémem. Odbor sociálních věcí problémovost moc velkou neeviduje.

Na druhou otázku, jak hodnotí bezpečnost na Jilemnicku, vedení PČR odpovědělo, že ji hodnotí jako velmi dobrou, Městská policie taktéž jako dobrou a Odbor sociálních věcí bezpečnost vůbec neřeší.

Ve třetí otázce, jaké jsou problémy s národnostními menšinami, zazněly stejné odpovědi a to že na Jilemnicku žádné problémy s menšinami nejsou.

Ve čtvrté otázce, jestli se organizace podílejí na preventivních programech, se opět vedení složek shodlo a odpověď zněla, že vytváří programy pro ZŠ.

V poslední, páté otázce, jak je rozšířené bezdomovectví, se odpovědi téměř shodovaly. Na PČR zástupkyně vedoucího oddělení sdělila, že bezdomovců na Jilemnicku pár je, z čehož autorka pochopila, že je počet bezdomovců kolem deseti. Na Městské policii v Jilemnici to bylo ale už upřesněno a zjistilo se, že bezdomovci jsou na Jilemnicku jen dva, kteří jsou v tuto chvíli v azylovém domě, a že ostatní lidé, kteří se vždy pohybovali okolo bezdomovců, jsou lidé bez práce, ale mají kde bydlet. Na Odboru sociálních věcí pan Kandl odpověděl, že bezdomovectví není příliš rozšířené.

Tabulka 8 popisuje spolupráci složek, kde je patrné, že Policie ČR, Městská policie v Jilemnici a Odbor sociálních věcí spolupracují hodně. S Úřadem práce v Jilemnici už ale ostatní složky tak často nespupracují, spíše vůbec ne. Spolupráce je zde opravdu jen výjimečná.

Tabulka 8: Matice spolupráce složek

	Policie ČR	Městská policie	Odbor sociálních věcí	Úřad práce
Policie ČR	XXXXX	spolupracují	spolupracují	výjimečně, spíše písemně
Městská policie	spolupracují	XXXXX	spolupracují	nespolupracují
Odbor sociálních věcí	spolupracují	spolupracují	XXXXX	spolupracují, ale jen málo
Úřad práce	výjimečně, spíše písemně	nespolupracují	spolupracují, ale jen málo	XXXXX

Zdroj: vlastní zpracování

ZÁVĚR

Bakalářská práce byla zaměřena na objasnění otázky týkající se sociálních a bezpečnostních rizik na Jilemnicku.

První a druhá kapitola práce se zabývala sociálně patologickými jevy a bezpečností obecně. Byly popsány sociální problémy, jako je bezdomovectví, které se stává čím dál tím více častější, protože lidé přicházejí o práci. Jedním z pojmů, které se řeší v první kapitole, je tedy i nezaměstnanost. Dále byly ze sociálně patologických jevů definovány pojmy jako migrace a jazyková bariéra, rasismus, kriminalita a drogy a alkohol. Toto vše souvisí s bezpečností. Od doby, kdy jsou otevřené hranice, totiž není přehled, kdo obývá ČR. Může se sem dostat skoro kdokoliv a dělat skoro cokoli. Třetí kapitola se věnovala reakcím na trauma. Trauma může mít ten, kdo se dostane do nepříznivé situace, ale i ten, kdo se setká s někým s problémem patřícím do sociálně patologických jevů, například romská menšina, která se potká s rasově motivovaným útočníkem. Ve čtvrté kapitole se zmiňovaly orgány zabývající se sociální a bezpečnostní stránkou obecně. Jsou to Odbor sociálních věcí a Policie ČR, kdy se zmínila i Služba kriminální policie a vyšetřování. V páté kapitole byl přiblížen mikroregion Jilemnicko. Řečeno bylo něco o historii Jilemnicka a krátce bylo Jilemnicko charakterizováno. Šestá kapitola se zabývala už konkrétní analýzou problémů na Jilemnicku. Zmíněna byla kriminalita, která byla rozdělena podle typů trestných činů. Dále byl popsán problém nezaměstnanosti a národnostních menšin na Jilemnicku. V sedmé kapitole byl proveden řízený rozhovor s vedoucími Policie ČR v Jilemnici, Městské policie Jilemnice a Odboru sociálních věcí v Jilemnici.

Zajímavá je zkušenost, že v řízeném rozhovoru bylo zjištěno, zejména od vedení PČR, že vždy když se zvýší nezaměstnanost, tak stoupne kriminalita a tím se sníží o něco bezpečnost na Jilemnicku. Podle statistických údajů to ale nesouhlasí. Podle statistických údajů byla v roce 2008 druhá nejnižší míra nezaměstnanosti za posledních osm let, kriminalita ale byla v roce 2008 nejvyšší za posledních pět let. Jinak je podle řízených rozhovorů mikroregion Jilemnicko shledáván jako bezpečný. To lze usoudit i ze statistik, jelikož se zde za rok neodehrává příliš velký počet trestných činů a celková kriminalita se rok od roku snižuje. Jediná riziková místa jsou vlaková a autobusová nádraží, která jsou ale opatřena kamerovým systémem. Co bylo závažnější u problému s bezdomovci, že v řízeném rozhovoru bylo zaznamenáno od PČR, že bezdomovců na Jilemnicku pár je a že jsou i problémoví a kradou. Přičemž Městská policie v Jilemnici řekla, že bezdomovci jsou zde jen dva a problémoví nejsou. Obtěžují jen žebráním. To lze ale vysvětlit tím, že PČR se s bezdomovci moc nestýká.

Bezdomovce má na starosti Městská policie v Jilemnici, která se starala i o jejich převoz do azylového domu. Tím se Jilemnicko zbavilo problému bezdomovectví zcela. A co se týká národnostních menšin na Jilemnicku, tak s obyvateli jiných národností zde není žádný problém, jelikož se nesestěhovávají do stejných lokalit, ale bydlí odděleně v jiných obcích a v jiných ulicích měst. Podrobnější informace a údaje jsou uvedeny v textu u každého jednotlivého problému.

Cílem práce bylo charakterizovat sociálně bezpečnostní vztahy na Jilemnicku. Praktická část měla analyzovat vztahy mezi skupinami obyvatel a vyhodnocovat jejich rizikové stránky. Cíl práce byl splněn.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] Bezdomovectví. Bezdomovci [online]. 2013 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.bezdomovci.estranky.cz/clanky/definice-bezdomovectvi.html>
- [2] DEWOLFE, Deborah J. Psychosociální odpověď na kolektivní násilí a terorismus. Praha 4: MV - generální ředitelství HZS ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-52-5.
- [3] Diskriminace. Lidská práva [online]. 2006 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://lidskaprava.poradna-prava.cz/folder05/diskriminace.pdf>
- [4] GENTIANA JILEMNICE. *Jilemnicko - drobné kulturní památky*. Nové Město nad Metují: V&H Print, 2011. ISBN 978-80-86527-28-4.
- [5] HARTL,P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*.1. vyd. Praha: Portál, 2000. 776. s ISBN 8071-78-303-X
- [6] Historie a vznik Jilemnicka - svazku obcí. Jilemnicko - svazek obcí [online]. 2013 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.jilemnicko-so.cz/index.php?nid=4828&lid=cs&oid=636222>
- [7] Informace. Inkluzivní škola [online]. 2013 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.inkluzivniskola.cz/kdo-odkud-prichazi-do-cr/informace>
- [8] *Jilemnicko - svazek obcí* [online]. 2013 [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: <http://www.jilemnicko-so.cz/>
- [9] JILEMNICKO - SVAZEK OBCÍ. Strategie rozvoje mikroregionu Jilemnicko. 2012. Dostupné z: <http://www.jilemnicko-so.cz/file.php?nid=4828&oid=2846729>
- [10] Kriminální a delikvence - Charakteristika. Národní informační centrum pro mládež [online]. 2009 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.nicm.cz/kriminalita-a-delikvence-charakteristika>
- [11] LINHART, Petr. Některé otázky ochrany společnosti. 1. vydání. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2005. 95 s. ISBN 80-86640-43-4.
- [12] LINHART, Petr, ROUDNÝ, Radim. Ochrana obyvatelstva a terorismus. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2009. 237 s. ISBN 978-80-7395-165-8.
- [13] MAREK, Jakub, STRNAD, Aleš, HOTOVCOVÁ, Lucie. *Bezdomovectví: v kontextu ambulantních sociálních služeb*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0090-1.

- [14] Migrace. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2010 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/migrace-novy-clanek-890951.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>
- [15] MÜHLPACHR, P. Sociální patologie. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2001. ISBN 80-210-2511-5.
- [16] Nezaměstnanost v ČR. *Nezaměstnanost* [online]. 2010 [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: <http://nezamestnanost.info/>
- [17] O Policii ČR. Policie [online]. 2010 [cit. 2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>
- [18] Obyvatelstvo podle národnosti a podle velikostních skupin obcí, okresů a správních obvodů ORP - Liberecký kraj. *Sčítání lidu, domů a bytů 2011* [online]. 2011 [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=podle-tematu&tu=30715&th=&v=&vo=null&vseuzemi=null&void=>
- [19] Odbor sociálních věcí. *Město Jilemnice* [online]. 2012 [cit. 2013-02-17]. Dostupné z: <http://mestojilemnice.cz/cz/infoserver/odbory-uradu/odbor-socialnich-veci/>
- [20] PAVELKA, Tomáš. *Makroekonomie: základní kurz*. Melandrium, 2007. ISBN 80-86175-58-4.
- [21] POKORNÝ, V., TELCOVÁ, J., TOMKO, A.. Prevence sociálně patologických jevů: Manuál praxe. Brno : Ústav psychologického poradenství a diagnostiky r.s., 2003. 186 s. ISBN 80-86568-04-0
- [22] *Policie České republiky*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010. ISBN 978-80-254-7700-7.
- [23] Pravda o alkoholu. Drogy [online]. 2009 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/downloads/alkohol.pdf>
- [24] Pravda o drogách. Drogy [online]. 2009 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/downloads/drogy.pdf>
- [25] Pravda o extázi. Drogy [online]. 2009 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/downloads/extaze.pdf>
- [26] Pravda o heroinu. Drogy [online]. 2009 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/downloads/heroin.pdf>

- [27] Pravda o kokainu. Drogy [online]. 2009 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/downloads/kokain.pdf>
- [28] Pravda o LSD. Drogy [online]. 2009 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/downloads/lsd.pdf>
- [29] Pravda o marihuaně. Drogy [online]. 2009 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.marihuana.cz/downloads/marihuana.pdf>
- [30] Pravda o pervitinu. Drogy [online]. 2009 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/downloads/pervitin.pdf>
- [31] Příručka pro první stupeň. 2011. Dostupné z: <http://marihuana.webzdarma.cz/userFiles/prirucka-pro-prvni-stupen.pdf>
- [32] Regionální politika. *Ústav územního rozvoje* [online]. 2006 [cit. 2013-04-21]. Dostupné z: http://www.uur.cz/images/uzemnirozvoj/regionalnipolitika/OSRP/OSRP2006/osrp_2006.gif
- [33] Slovník cizích slov [online]. 2006 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/rasismus-rasismus>
- [34] Správní obvod Jilemnice. *Český statistický úřad* [online]. 2012 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: http://www.liberec.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/spravni_obvod_jil
- [35] Statistické výkazy Policie ČR
- [36] WOLF, J. *Lidské rasy a rasismus v dějinách a současnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 223 s. ISBN 80-246-0099-4
- [37] ZEMAN, P. *Česká bezpečnostní terminologie*. Brno: ÚSS VA Brno, 2003.